

CHKD MAY 21 1963

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

77 M. 17 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1963 M. GEGUŽES (MAY) 10 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

LIUDINTI MOTINA... Skausmingos žinios apie sūnaus dingimą suspausta Antonija Svenson Washington, D. C.

Salomėja Narkeliūnaitė

Skaudi dovana Motinai

Tuo tarpu, kai milijonai motinų visame pasaulyje džiaugiasi gegužės pradžioje joms skiriamu dėmesiu ir rodoma vaikų meile bei pagarba, vienos lietuvės širdis plyšta iš skausmo, o su ja kartu dėl jos nelaimės liūdi ir tūkstančiai lietuvių Amerikoje.

Ta nelaimingoji motina — tai Antonija Svenson, kurios sūnus Albertas, 30 m. amžiaus, Amerikos armijos kapitonas, kaip spauda praneša, gegužės 4 d. atsirado pas komunistus Rytų Vokietijoje.

Vokietijos komunistų žinių agentūra skelbė, kad jisai pilnoje karinėje aprangoje, kariškom motorizuotom priemonėm perėjo sieną ir pasiprašė politinio pabėgėlio teisių.

Šiai laikraščio laidai išeinant į spaudą, dar nebuvo žinoma oficiali Amerikos armijos nuomonė tuo klausimu, nors vyriausioji būstinė Heidelberge, Vakarų Vokietijoje, patvirtino tuoj pat, kad kap. Svenson yra dingęs ir kad tuo reikalu pradėdama "investigaciją."

Tuo tarpu Amerikoje spauda pradėjo rašyti ne tik apie Svensono, bet ir apie kito Amerikos armijos kario perėjimą į komunistų pusę ir pasiprašymą politinio pabėgėlio teisių. Tai seržantas Benjamin Cain, kuris, kaip skelbiama, perėjęs pas komunistus Berlyne, kur stovėjo jo dalinys.

Alberto (amerikiečiai jį vadina Alfredu) Svenson dalinys stovėjo Giessen vietovėje, netoli Rytinės ir Vakarinės Vokietijos sienos.

Albertas Svensonas

Svenson buvo antrojo tankų batalijono vado pavaduotojas JAV III šarvuotųjų divizijoje.

Visa Amerikos spauda gana plačiai įvyki pranešė ir ypatingai aprašė Alberto motinos Antonijos susijaudinimą ir skausmą, kai jina patyrė apie savo sūnaus likimą.

Pabrėžiama, kad motina jokiū būdu negalėjusi ir negalinti patikėti, kad jos sūnus šitaip būtų pasielgęs savo valia ir noru; ji tvirtina, kad kas nors su juo įvykė arba kas nors jį priverstęs tai padaryti.

Antonija Svenson, amerikiečių spaudos pranešimais, šiuo metu dirbanti Washington, Kongreso bibliotekoje — kaip katalogininkė. Iš Lietuvos su sūnumi, tada vos 11 metų amžiaus, ji atsidūrusi Vokietijoje, kur abudu pergyvenę daug sunkių ir baisių dienų ir kur jos sūnus, kaip ji sako,

"matęs daugiau lavonų negu koks nors kareivis." Čia, turbūt, jinai turėjo galvoje Dresdeno bombardavimą, apie kurį ji amerikiečių korespondentams pasakojusi.

Ligi atvykimo į Ameriką ji gyvenusi vienoje tremtinių stovykloje prie Hanoverio (britų okupacinėje zonoje), o 1949 m. atvykusi į Ameriką ir apsistojusi Scrantone, Pa; Tenai Albertas nutaręs įstoti į kariuomenę, kai patyręs daug sunkumų susirandant darbo. Karinei tarnybai jis buvęs išsiųstas į Vokietiją, kur išbuvęs daugiau kaip dvejus metus.

Sugrįžęs į Ameriką, Albertas įstojęs į jėzuitų universitetą ir jį baigęs, įgydamas laipsnį psichologijos srityje. Vėliau jisai vėl įstojo į armiją ir buvo paskirtas ir metus praleido Fort Worth, Teksase, iš kur jisai buvo pasiųstas į Vokietiją ir tarnavo Frankfurte.

Kaip iš Alberto laiškų motinai, rašytų lietuviškai, atrodo, jisai jau turėjęs sugrįžti į Ameriką kovo mėnesį. Ir sūnaus grįžimo belaukiant, štai atėjusi telegrama iš armijos apie jo dingimą, ir paskui žinios apie jo tariamą pabėgimą pas komunistus.

Panašiai kaip motina, taip ir daugelis lietuvių Amerikoje abejoja, ar taip iš tikrųjų yra, kaip komunistai praneša, ir labai susirūpinę bei laukia oficialių žinių iš JAV armijos.

Nukelta į 9 psl.

PET konferencija Strasburge

Gegužės 5 — 7 d. Strasburgo mieste, Prancūzijoje, įvyko Pavergtųjų Europos Tautų Seimo konferencija. Į ją iš New Yorko yra nuvykęs PET Lietuvos delegacijos pirmininkas min. V. Sidzikauskas ir gen. komiteto narių ir gen. sekretorius. Toks pat skaičius dalyvavo ir iš Europoje PET atstovaujančių devynių tautybių. Strasburge vyko pasitarimas su Europoje veikiančiais PET atstovais.

Buvo svarstyti šie klausimai: Kelias į laisvę pavergtoje Europoje, Centro ir Rytų Europa-Vakarų saugumo veiksnys, Kuriuo keliu tenka eiti Europai? Pasitarimuose dalyvauti pakviesti žymūs Fed. Vokietijos, Prancūzijos ir Didž. Britanijos politikai.

PET pasitarimuose dalyvaują JAV ir Europos veikėjai, kaip stebėtojai daly-

vavo ir Europos Tarybos pavasario sesijoje.

Po posėdžių PET centro gen. komiteto nariai lankys įvairias Vak. Europos sostines: Bonnoje, Vienoje ir Romoje lankysis Dimitrovas, Masesn, Lettrich ir Coste.

Į Paryžių, Briuselį ir Londoną vyks Korbonski, V. Sidzikauskas ir Visofanu, pagaliau Hagoje, Kopenhagoje ir Stockholme lankysis PET veikėjai Nagys, Kutt ir Germejn.

Balandžio 28 d. Vilniuje staiga mirė rašytojas Kazys Kieša, eidamas 65 metus amžiaus. Yra išleisti trys jo apsakymų rinkiniai: 1926 m. "Tarp garuojančių nuodų," 1929 m. "Likimo grimasos" ir 1933 m. "Ežeras išskrido." 1958 m. jo išėjo įvairių laikotarpių apsakymų rinktinė "Slogi naktis."

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Mūsų profesoriai, nuo velionio Pakšto iki gyvojo Tarulio, įtikinančiai ir tiksliai nustatė, kiek (politiniais ir tautos išžudymo sumetimais) lietuvių naciai ir bolševikai išžudė. Bene prinoko todėl laikas kitam, ne mažiau svarbiam, uždaviniui: nustatyti, taip sakant, sociologinį mūsų kamieno dabartinį veidą — kitais žodžiais, parodyškinti, kas dabartiniu momentu yra lietuvių tauta? Klausimas primena, ką Šv. Augustinas sakė apie laiką: Kai niekas neklausia, žinau, kas laikas yra, bet kai paklausia, tai ir nežinau!

Seniau galvosūkis būdavo išsprendžiamas lengvai: reikėjo sutikti su istoriko Sužiedėlio tiesmuku pareiškimu: Kaimas išstusais amžiais buvo tvirčiausia lietuvių tautos atrama! Statistika nepriklausomoje Lietuvoje raskavo 77% gyventojų kaimuose, 23% miestuose. Dabar, sakoma, miestuose gyvena 59%, kaimuose 41%. Pramonėje laisvoje Lietuvoje 1938 metais dirbo 40, 800 darbininkų, dabar darbininkų ir tarnautojų priskaitoma per 700, 000 (viso gyventojų 2, 900, 000). Kolchozninkų, sakoma, esama per 400, 000. Pramonės įmonių 560, komunistų 70, 000, komsomolo 170, 000, mokytojų 28, 000, mokinių apie 500, 000. Šitokius statistikos duomenis paviršium apžvelgiant, ne visai aišku, kuris sluoksnius dabar mūsų tautoje vyrauja ir jau nebegalima taip drąsiai, kaip seniau, sušukti: valstiečiai! Pavyzdžiui, sostinėje Vilniuje gyventojų, sakoma, 230, 000 — trečdalis lietuviai, trečdalis rusai, trečdalis lenkai ir kiti. Darbininkų įmonėse dirba 37, 000, studentų universitete ir kitose aukštoje mokyklose per 15, 000.

Dar kebliau nustatyti, kas dabar atstovauja tautos dvasią: ar naujoji šviesuomenė (kaip seniau būdavo senoji Aušros-Varpo-Ąpžvalgos laikais), ar į užsienį pasitraukę ir mūsų dr. Biežio pastebėti intelektualai? Šie, kaip prof. Maccina 1955 m. pastebėjo, išėjo iš tėvynės, manydami, su jų pasitraukimu tautos istorija sustojusi!

Nukelta į 4 psl.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

RENGIASI LIETUVIŲ DIENAI

Los Angeles, Calif. — Visa šio miesto Lietuvių kolonija gyvena Lietuvių Dienos ženkle. Mat, visi žino, kad Los Angeles šv. Kazimiero parapija, rengdama savo šventes, višada duoda neeilinę programą, visus maloniai priima, vaišina, apdovanoja, o šį kartą net nauju Falcon, ir suteikia reikšmingą progą sutikti draugus ir pažįstamus iš arti ir toli... Tokia proga bus sekmadienį, birželio mėn. 16 d. Los Angeles Breakfast Klubos sode, kur įvyks 10-ji parapijos rengiama — Lietuvių Diena.

Tai išskilmingai Dienai yra numatyta tokia tvarka:

10:30 val. pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje ir svečio kunigo pamokslas.

12 val. meno megėjų parodos atidarymas Breakfast Klubos mažojo salėje.

2:30 val. p. p. punktualiai prasideda meninė dalis. Dalyvauja:

Vyriausiasis kalbėtojas prel. George M. Scott, sūnus adv. Joseph Scott, kuris buvo pirmosios Lietuvių Dienos kalbėtojas, dabar jau miręs.

Du svečiai solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baranuskas, Chicago, Ill. Abu labai pragarsėję dainininkai. Jie atliks solo dalnas, duetus ir pasirodys kartu su parapijos choru, vedamu komp. Br. Budriūno. Tai bus koncertas, kokio šilietuvių kolonija niekad nėra turėjusi. Turima daug vilčių, kad menininkų tarpe bus ir Rūta Lee ir Onute Nausėdaitė.

5:30 val. p. p. prasidės šokiai, grojant Mike Krafto orkestrui.

Sventėje dalyvaus Los Angeles miesto ir apskrities pareigūnai ir daug žymių svečių.

11:30 A. M. — 8:00 P. M. veiks pilna valgykla ir atgalva.

Įėjimas į visos programos dalis tik VIENAS doleris asmeniui.

Los Angeles dramos sambūris šeštadienį, gegužės 11 d., Assistance League Play House, 1367 North St. Andrews Place, vaidina A. Rūko veikalą "Bubulis ir dundulis."

* Pavasarinis ballus, Los Angeles lietuviškoji visuomenė yra kviečiama atsilankyti į birutiečių tradicinį pavasario balių, kuris įvyks gegužės 18 d., 8 val. vak. Nicholas Auditorijoje, 2308 W. 3rd St., Los Angeles, Calif.

Programą atliks specialiai iš Chicago atvykusi solistė Stasė Klimaitė-Pautienė. Šokiams groja Krafto orkestras. Bus galima laimėti daug vertingų dovanų. Įėjimas asmeniui ir vaish tik 4 dol., o nedirbantiems studentams — 2 dol. Pelnas skiriamas Lietuvos ir Sibiro tautiečiams paremti ir kultūros reikalams.

* VAIKUČIAI PAGERBS SAVO MAMYTES. Ablejų Lituanistikos Mokyklų vaikučiai, vadovaujami savo mokytojų, Motinos Dienos proga, gegužės 12 d., 1 val. p. p., parapijos salėje pagerbs savo momytes, atlikdami gražių ir įdomią programą. Visi kviečiami dalyvauti.

* KONCERTAS. Broniaus Budriūno mokinių pavasarinis koncertas įvyks gegužės 26 d., 1 val. p. p. parapijos salėje. Programoje dalyvauja fortepiono ir dainavimo klasės studentai. Ju tarpe bus jau laimėjusių premijas konkursuose, dalyvavusių po kelis sykus TV programose bei populiarių solistų. Įėjimas nemokamas. Jei kas duos auką, tai ji bus mokyklos fondui.

* JONAS TOTORAITIS iš Kolumbijos atvyko į Los Angeles įsikurti. Jo viena dukterė lanko kolegiją Amerikoje ir gyvena Putnam lietuvių seselių bendrabutyje. Žmona su sūnumi studentu dar yra likusi Kolumbijoj, kol baigsis šio mokslo metal. Paskui visi kursis Los Angeles, kur planuoja verstis dantų technikos praktika.

* Pranė Mironienė iš Australijos atvyko į Los Angeles ir sustojo pas savo dukrą Žaliūniene. Ji čia rado ne tik gerai įsikūrusius dukrą, žentą ir anukus, bet ir du savo sūnus, taip pat neseniai atvykusius iš Australijos.

FLORENCE KORSAK KONCERTAS, skirtas mokyklos statybos fondo naudai ir rengtas Lietuvių Demokratų Klubu, Los Angeles, Calif., balandžio 28 d., parapijos salėje, praėjo dideliu pasisekimu.

Dalyvavo pora šimtų gražios publikos.

Padaryta per 200 dol. mokyklos fondui gryno pelno. Už tai parapija dėkinga Florence Korsak, jos tėveliams, Demokratų Klubu vadovybei ir visiems dalyviams.

Būtų gera ir pageidautina, kad ir kitos organizacijos pasektų demokratų pavyzdžiu. Ypatinga padėka J. Kiškiam, Burokams, Mr. & Mrs. Harrington, kurie išnešė viso parengimo darbą ir prisidėjo prie jo didelio pasisekimo.

* Edvardas Alfonsas Mickus, Tado ir Giedrės Mickų sūnus, kun. kleb. J. A. Kučingio balandžio 20 d. buvo pakrištytas Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Regimantas ir Lilija Pažemėnai. Ta proga Mickų rezidencijoje, Arleta, Calif., dalyvaujant dideliu būriu svečių, įvyko krikštynų vaišės. Mickai yra švieži Los Angeles kolonijos gyventojai, uolūs lietuvių parapijos nariai, o pats Tadas dažnai rašo spaudoje daugiausia socialiniais ir ekonominiais klausimais.

* Aplankė mirtis. Pirmąją savaitę po Velykų kolonija neteko trijų savo bendruomenės narių. Balandžio 15 d. mirė Juozas Strongis, buv. parapijos komiteto narys ir pirmininkas ir daug nusipelnęs, kuriant Los Angeles šv. Kazimiero parapiją ir daug ją rėmęs.

Balandžio 17 d. mirė Eleonora Andriuvienė, pulk. J. Andriaus žmona.

Vellonė visada buvo silpnos sveikatos, buvo labai nulankaus būdo ir visų gerbiama. Tą pačią dieną mirė ir Juozas Ratkelis, buv. Lietuvos kariuomenės viršila. Liko žmona Elzbieta, sūnus Algis ir kiti giminės. Vellonė neseniai buvo atsikėlęs iš New Yorko.

Čiurlionio Ansamblio koncertas Clevelande balandžio 27 dieną. Ta proga buvo pagerbti du garbės nariai: St. Nasvytis ir prof. St. Kolupaila, abu su vaikais. Juos sveikina muz. A. Mikulskis. V. Bacevičiaus nuotrauka

BIRŽELIS BALFUI LĖŠŲ IR NAUJŲ NARIŲ TELKIMUI

BALFO direktoriatas balandžio 20 d. suvažiavime, kedendamas Amerikos lietuvių šalpos problemas, nutarė leisti skyrių valdyboms nuspręsti vietoje šalpos reikalingumą asmeniui ar šeimai iki 50 dolerių. Tokį sprendimą Valdyba praneša Centru ir iš Centro pasilunčiami pinigai betarpiškai šelpiamajam.

Didesnėms pašalpų sumoms reikalingas šelpiamoji prašymas Centru, prie prašymo labai reikalinga vietos skyriaus valdybos nuomonė. Toks prašymas svarstomas Centro Valdyboje.

Šia pat proga norisi priminti, kad ir XI BALFO seimas ir direktorių suvažiavimai pageidauja, kad skyriai panaudotų Birželio mėnesį lėšų telkimui, o ypačingai narių verbavimui (naujų nario kortelių jauturime).

Nutrūkus maisto telkimui Vokietijoje likusiems broliams ir sesėms labai padidėjo reikalas juos šelpti pinigais. Šimtai invalidų, ligonių ir mažų vaikučių Vakarų Vokietijoje laukia brolių amerikiečių paramos. Ir maža dovana jiems labai

praverčia, o BALFO pajamos senka.

Parodykime, kad dar nepavargome gerų darbų dirvas ardami!

KUN. L. JANKUS

* Chicagos burmistro Richard Daley pagerbimo bankete dalyvavo nemaža postonarių, kurie čia atliko svarbias funkcijas, Jack Jatis atidarė programą, Al Preibis pristatė programos vedėją. Al Brazis sugiedojo himnus, Bruno Shotas pasirodė su savo šokėjais. Prie garbės stalo matėsi postonariai Charles Petrila ir Ed, Šulaitis.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440
Sale. vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Vyta. Beleckas, sav.

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington
Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Maloniai Jus kviečiame į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO
ir "ROTOS" RĖMĖJŲ KLUBO ruošiamą
Pavasario Koncertą ir Balių
Sekmad., Gegužės (May) 19 d., 1963

Webster Hall

119 E. 11th St., netoli 3rd Ave., New Yorke,

Programoje:

Akordeonistas KAZYS DAUBARAS, iš Philadelfijos
New Yorke VYRŲ OKTETAS, vad. Aleksui Mrozinskiu
Solistai - IRENA STANKŪNAITĖ ir LIUDAS STUKAS, iš N. J.
Programos pradžia 4 val. p.p. Praves Akt. KAZYS VASILIAUSKAS
Scenos dekoracija - dail. JURGIO JUODŽIO.

Veiks "Darbininko" Spaudos ir Plokštelių Kioskas

Šokiai 7 val. vak. Bus polkutės, valso ir "tvisto" konkursai.

Bilietai kainos: \$3.00 (rezervuotos vietos), ir \$2.50

Studentams ir moksleiviams, taip pat vien šokiams, \$2.00.

Laukiame Jūsų!

Jokubas J. Stukas, Direkt.

Dariaus ir Girėno paminėjimas

Chicagos lietuviai filatelistai artėja prie parodos, skirtos paminėti prieš 30 metų tragiškai žuvusius Lietuvos didvyrius DARIŲ ir GIRĖNŲ.

Parengiamieji darbai eina prie galo. Lietuviai filatelistai laiku prisiuntė pareiškimus numatytiems eksponatams išstatyti parodoje.

Iš gautų pareiškimų matyti, kad ši paroda bus įvairi ir įdomi savo turiniu ir eksponatų gausumu. Atstovaujama visos filatelinės sritys, nemažai vietos skiriamas Dariaus ir Girėno didvyriškam žygiui paminėti. Taip pat plačiai bus atvaizduota ir antroji šių metų sukaktis, keturiasdešimt metų Klaipėdos atgavimui paminėti. Retenybių mėgėjai gal pirmą kartą pamatys erdvių užkariavimui skirtus pašto ženklus atografo tuos pačių astronautų.

Paroda susilaukė konkrečios paramos eksponatais iš New Yorko lietuvių filatelistų draugijos. Reikšdami Lietuvos didvyriams pagarbą, kelis rėmus eksponatų išstato ir Detroito Latvių filatelistų draugija.

Ši paroda susilaukė ir visuomenės įvertinimo. Eilę vertingų premijų, atžymėti teisėjų atrinktiems eksponatams, yra skyrę pavieniai asmenys ir organizacijos:

Dariaus ir Girėno garbei skirtam leidinyje — programoje savo straipsnius talpina: V. Lesniauskas — Draugijos istorijos apžvalga, K. Meškoniš — Darius ir Girėnas, W. E. Norton — Dariaus ir Girėno istoriš-

kas žygis filatelijoje. Ch. Matuzas — Perspausdintų ženklų laida skirta Dariaus ir Girėno skridimui paremti. Be to, leidinyje bus ir parodos programa.

Parodoje išstatytų eksponatų įvertinimui pakviesti teisėjais Pabaltijo valstybių pašto ženklų žinovai. Teisėjų sąstatą sudaro: Jonas Česna, lietuvių tarpe žinomas filatelistas, Karlis Rungis, latvių filatelistų atstovas, Henry J. Stromberg, estų filatelistų atstovas, pašto ženklų prekybininkas ir žymus filatelistas, Garbės teisėjas Lietuvos Generalinis Konsulas dr. Petras Daužvardis.

„Central Federation of Stamp Clubs“ parodai skiria istorinę premiją. Jų teisėjų sąstata: Walter Kahn, dr. Matejka ir Jos. Janecka. Šiai premijai eksponatas gali būti parinktas iš bet „Stamp Clubs“ parodai skiria istorinę premiją. Jų teisėjų sąstata: Walter Kahn, dr. Matejka ir Jos. Janecka. Šiai premijai eksponatas gali būti parinktas iš bet kurios grupės, teisėjų sprendimu tinkas istorinei premijai.

Parodos Vykdomasis Komitetas iki šiol atliko šiuos darbus: Pagal dail. Antano Beleškos paruoštą projektą pagamino parodos anspaudą. Antspauda vaizduoja sudužusios Lituanicos motorą ir sulaužytą lėktuvo propelerį. Ši antspauda parodos metu bus vartojama dvi dienas. Šia antspauda bus užantspauduoti parodos pažymėjimai ir parodos vokai. Po parodos, pagal taisykles,

ši antspauda bus sunaikinta. Atspausdinti parodos pažymėjimai. Pažymėjimų projektą paruošė taip pat draugijos narys dail. Antanas Beleška.

Šiuos pažymėjimus gaus: Parodos Vykdomojo Komiteto nariai, visi eksponuotojai, parodos teisėjai, parodos talkininkai, spaudos bendradarbiai, premijų aukotojai, parodos remėjai. Remėju skaitomi visi, kurie davė skelbimus, arba aukojo parodos reikalams nemažiau kaip \$5. Pageidautina, kad draugijos nariai, gyvenantieji už Chicagos ribų kurie efektyviai savo darbu negali prisidėti prie parodos ruošimo, pasistengtų tapti nors parodos remėjais. Turint didesnę skaičių remėjų, galima būtų sumažinti draugijos išlaidas. Kovo mėnesio draugijos susirinkime dalyvavusieji nariai sudėjo virš \$30.

Taip pat atspausdinti parodos pirmos dienos vokai. Voko iliustracijoje vaizduojami abu lakūnai prie Lituanicos lėktuvo. Šalia įrašų yra ir abiejų lakūnų parašų faksimilės. Vokų projektas dail. Antano Beleškos. Keli šimtai vokų parodos pirmą dieną bus Chicagos pašte užantspauduoti rankiniu antspaudu. Taip pat bus antspauduoti ir parodos antspaudu. Antspauduotų vokų kaina su 5 centų pašto ženklu — už vieną 15 centų. Šie vokai yra gražūs ir tinka korespondencijai.

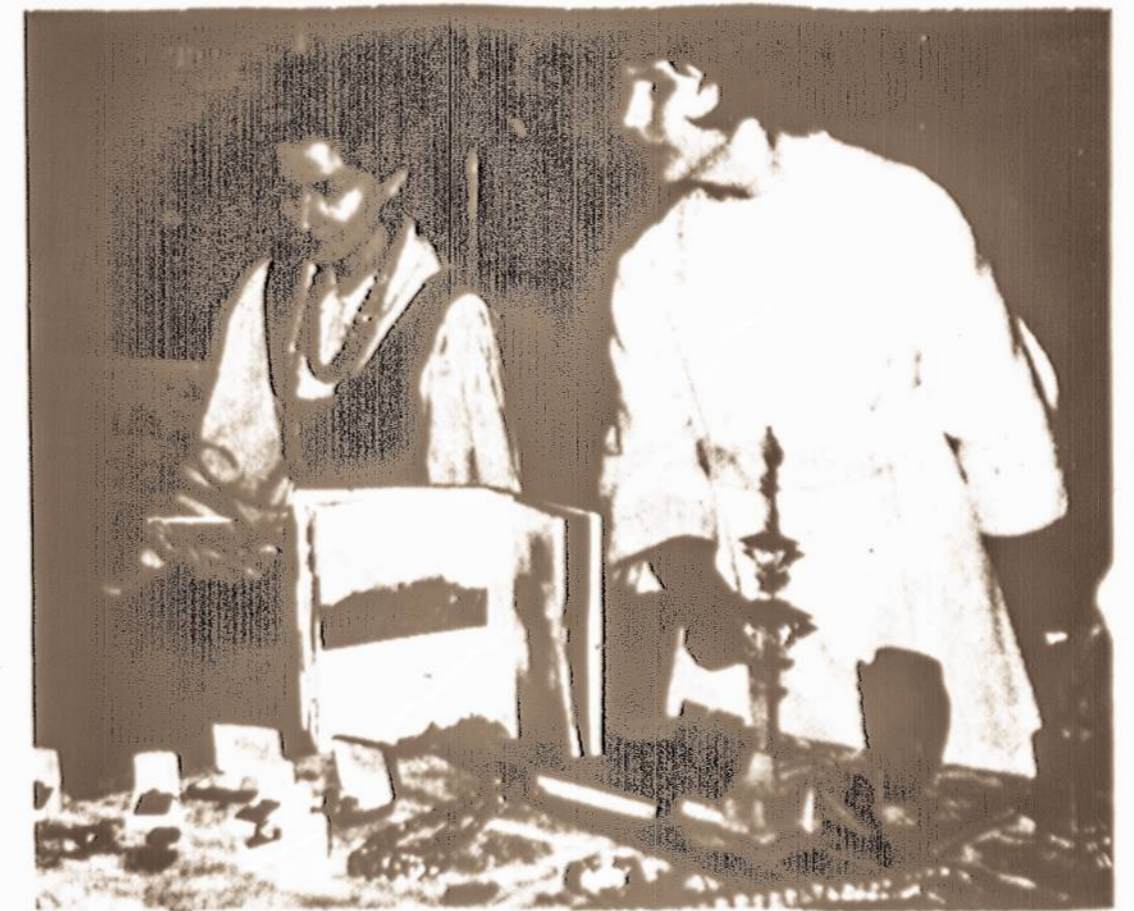
Parodos leidinys skirtas Dariaus ir Girėno 30 metų tragiškam žuvimui paminėti, jau atiduotas į spaudą. Leidinys bus gan plačios apimties, iliustruotas, atspausstas gerame popieriuje. Jo kaina 50 centų. Šio leidimo dėka gal keli šimtai žmonių susipažins, arba nors prisimins lietuvių pasiektus laimėjimus erdvių užkariavime.

Parodai skirti eksponatai turi pasiekti parodos rengėjų Komisiją, neveliau, kaip gegužės 24 d. Chicagoje gyveną nariai gali iš anksto pasiimti parodos rėmus ir eksponatus susitvarkyti namie. Rėmai sukrauti pas L. Kairį, 4046 So. Montgomery Avenue. Prieš važiuojant pasiimti, paskambinti YA 7-6078 po 4 val. vakare.

Parodos atidarymas gegužės 25 d. 10 val. ryto. Teisėjų komisija eksponatus įvertins tarp 1 ir 3 val. po pietų. 6 val. vakare parodos salėje iškilmingas premijų įteikimas.

Gegužės 26 d. paroda atidaroma 10 val. ryto ir uždaroma 6 val. vakare.

LIUDAS KAIRYS
(iš Filatelistų Draugijos biuletenio)

VIRSUJE: Algimantas Levinskas, mokslų kandidatas ir Vilniaus Universiteto dėstytojas, gilinantis studijas Chicagoje, prie Sov. Sąjungos skyriaus "Tautų Festivalis" metu balandžio 28 d. Platesni aprašymai buvo praėjusios savaitės Vienybėje.
ANTROJE NUOTRAUKOJE: Laima Paskočiūkaitė (kairėje) Liet. Studentų Sąjungos Chicagoje sk. sekretorė ir Austė Paliokaitė — Sąjungos C. V. sekretorė, prižiūri lietuvių skyrelį "Tautų Festivalio" parodoje.
APAČIOJE: Chicagoje Jaunimo Centro ansamblio šokėjų šoka Chicagoje Universiteto "Tautų Festivalio" programoje balandžio 28 d. E. Sulaičio nuotrauka

GRAŽUS JAUNŪJŲ PASIRODYMAS

Balandžio 28 d. Gage Parko pastato salėje Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugija buvo surengusi "Šeimos šventę," kurios metu buvo pagerbtos motinos, o jaunieji atliko gražią programą.

Po oficialios dalies šios organizacijos Vaikų Teatras (direktorius ir režisierius Alf. Brinka) atliko Kostio Kubilinsko scenos vaizdelį "Mikį Plikį-Tinginį."

Apie 200 jaunųjų ir jų tėvų skyrė daug dėmesio šiam neilgam, bet gana puikiai parašytam ir atliktam kūrinėliui. Jo autorius neseniai miręs Lietuvoje. M. Šilkaičio ir J. Slaboko gražios dekoracijos, maloniai nutelkiant muzika bei kostiumai prisidėjo prie žavios nuotakos sudarymo.

Jaunieji vaidintojai: V. Ramonis, A. Rutkaitė, V. Sobieskytė, R. Janušaitytė, B. Bružaitė, D. Bartkutė, L. Lapinskaitė, B. Mirkus

ir kiti parodė, jog jie įdėjo nemažą pasirošimo, besirengiant veikalui.

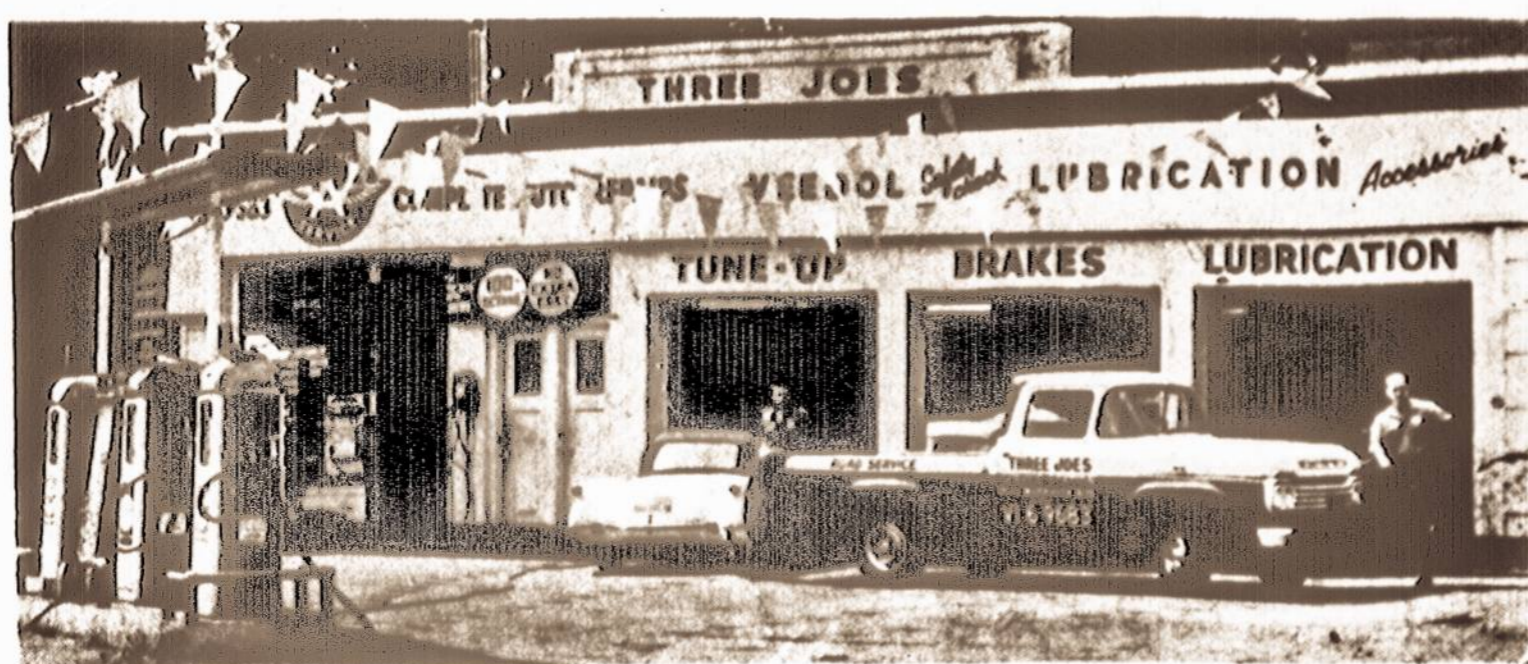
Be veikaluko, jaunieji parodė ir atskirų numerių, daugumoje baletų šokių, paruoštų baletmeisterio Simo Velbasio.

Įdomios buvo ir lietuvių tautodailės bei vaikų rankdarbių parodos. Retu dalyku laikytinas ikimokyklinio amžiaus vaiko kambario įrengimas, iš kurio tėvai, be abejo, galėjo gerokai pasimokyti.

Pažymėtinos ir vaišės, kuriose jaunieji su tėvais bei svečiais valgė gerai paruoštą maistą ir gėrė lietuvišką girą, darytą Juozo Boso.

Prie šios "Šeimos šventės" surengimo dirbo daug žmonių. Čia būtų sunku visus suminėti, tad išvardinsime tik dalį jų: dr. V. Adomavičius, Z. Juškevičienė, E. Pakalniškienė, M. Sulaitienė, J. Slabokas, M. Bosienė ir kt.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Don Varno veteranų posto žinios

* Postas rengia naujų narių įvedinimo iškilmes, kurių metu bus gražios oficialios apeigos ir po jų — vaišės. Visa tai įvyks gegužės 11 d. posto namuose — 6816 So. Western Avenue.

* Don Varno karo veteranų postas, norėdamas padėti lietuviškai veiklai, savo namuose prigludė Amerikos Lietuvių Tarybos sekretoriatą ir biurą. Anksčiau ši įstaiga buvo įsikūrusi Naujienų namuose.

* Posto narys Bruno Shostas, tautinių šokių mokytojas ir Ateities grupės vadovas, įsigijo didelį biznį — Woodmac Bowling Lanes, kuris yra 7625 So. Western Avenue, prie pat Marquette

parko liet. kolonijos. Čia taip pat yra gėrimų baras ir užkandinė.

* Mėnesiniai posto narių susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį posto namuose. Visi nariai yra kviečiami gausiau dalyvauti.

* Posto narys Ray Stasiukaitis džiaugiasi naujagimė dukrele.

* Nestor Girdvain, buvęs posto komanduojuoju, dabar redaguoja posto biuletenį, pasirodantį kas mėnesis.

E. S.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tyšliava, Editor: Salomeja Narkevičaitė. Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

Atkelta iš 1 psl.

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Taigi, stovime prie poeto Elioto Waste Land poemoje pavaizduotų dalykų.

Kiekviena pastanga
Yra ko nors pradžia,
Pasakyt ko nauja,
Ko nieks dar nepasakė.

Bet čia pristinga žodžių,
Nes nedaug jų tikslui tinka,
O jausmai visai netinka,
Nes audringi ir pikti!

A. Pužauskas Londono Europos Lietuvyje kaip kada parašo apie lietuviškąją Ameriką. Anądien Vienybę pripažino "gražų, puikiai redaguojamą (išorės atžvilgiu) seniausią, gabių žmonių prirašomą laikraštį." Ačiū! Pasiklausė Tysliavienės iš Vilniaus parvežtos Klovo "Pilėnų" operos juostelės ir sako: "Man liko įspūdis, kad ji melodinga, žodžiai lietuviški apie lino žiedus, mergeles, kovas ir kitus lietuvių širdžiai suprantamus dalykus. Puikūs solistų balsai ir nesunkiai pašvilpauti išliekančios arijos." Nežiūrint to, operos ir filmų pamatyti-paklausti atėjo negausiai čekiečių, nes, girdi: "Mūsų visuomenės užsispyręs kietumas okupantui suprantamas ir teisingas — iš to kyla polinkis patriotiškumą ir kovingumą laipsniais rūšiuoti." Kokį santykį Klovo opera ar Lietuvos vaizdų filmas turi su okupantu, sunku suprasti.

Pužauskas toliau sprendžia: "Aš vis dar nenoriu tikėti, kad Tysliavienė, Narkėvičaitė, Širvydas, ir kiti (Lapienė, Šulaitis, Zalatorius, Dirkis) būtų "parsidavėliai," ar kieno nors tarnai." Eksprezidento Trumano žodžiais "it's on the record." Vienybė savo minčių nuo visuomenės neslapsto ir nevarsoja. Prieš mielojo P. kažkur girdėtą būk "Vienybė praradusi visuomenėje pasitikėjimą," mes to neįsivaizduojame, nes visuomenė (kaip ir pas P.) trokšta išgirsti ne tik Klovo, bet ir kitų Lietuvoje sukurtų operų, kurios "lietuvių širdžiai suprantamos ir puikių artistų arijos išlieka pašvilpinėti." (Kai kanadiečiai Verikaitis kur sudainuoja Udrio ariją, jis mažiausiai dusyk išskviečiamas pasirodyti!). Tačiau, tokiems dalykams priešingi mūsų veiksniai. Mes priešingi tokioms veiksnių nuotaikoms, ir tikime, visuomenė čia stoja mūsų pusėje, kaip stoja už laiško ir siuntinių siuntinėjimą Lietuvon. Nuo tautos kamieno lietuvis išseivis nutolsta tik nutautimo kaina. Lietuva gi — tėvynė mūsų!

Frisimename laikus, pavaizduotus anuosyk J. Žilevičiaus rašinyje apie Miko Petrausko pirmus meno žingsnius Amerikoje ir Brooklyno Operetės Choro veiklą. Kiek sykių Vienybė įrodinėjo mūsų "socialistams" (vėliau išvirtusiems komunistais) ir "klerikalams," kad menas nepivalėtų būti politikos įrankis, bet lietuvių sielos grožio dalykas. Matyt, tos idėjos jau "nusenusios," nes ir Chruščiovas ir mūsų veiksniai čia sako: niet!

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

NACISKI KRIMINALISTAI

Iš komunistinio fronto dvelkia troškimas surankioti ir sunaikinti visus tuos, kurie kuo nors prisidėjo prie masinio žmonių naikinimo nacių laikais. Bet reiktų paieškoti, ar tik vieni naciai vertėsi masiniu žmonių naikinimu. Senoji istorija turi gausybę masinio žmonių naikinimo faktų.

Naujaisiais laikais, taip apie kokio XIX amžiaus pabaigą, atrodė, kad masinio žmonių naikinimo praktika priklausė tik praeičiai, jog žmonija moraliai tiek paūgėjo, kad naujaisiais laikais gerosios jėgos tiesiog trypte sutryptų masinių žudymų vykdytojus.

Bet naujieji laikai atėjo su masinių žudymų ideologiniu patiesinimu. Ir čia pradininko garbė tenka bolševizmui, kuris savo užvaldytuose kraštuose ideologiniais motyvais sunaikino tam tikrą dalį visuomenės, naikino tam tikras žmonių kategorijas. Sunaikinimui skirtų kategorijų atskiriems nariams dažniausiai nebuvo šansų išlikti, neišskiriant nei mažamečių.

Su masinio žmonių naikinimo praktika vėliau pasireiškė ir naciai. Naciai taip pat žudė tam tikras žmonių kategorijas. Nuo bolševikų jie skyrėsi tuo, kad žmones naikino ne socialinės kilmės, o rasiniu pagrindu.

Atrodė, kad masinio žmonių naikinimo vykdytojus naujųjų laikų žmonija ne tik pasmerks, bet trypte sutryps. Praktika parodė, kad nusikaltėliai visų pirma turi kariauti ir pralaimėti karą, o tada juos nugalėtus žmonija smerkia ir trypia.

Nacis trypliamas baisiai, bet jo nusikaltimai prieš žmonių nepalyginamai didesni už bausmę. Nacių nusikaltimai tokie dideli, kad už juos yra menka bet kokia žmogiška bausmė.

II Pas. karo metu Lietuva išgyveno abiejų didžiųjų masinio žmonių naikintojų okupacijas. O patys lietuviai gyveno įstiknintu, kad abi okupacijos yra ir neteisėtos ir laikinos. Su abiem okupantais turėjo būti suktai lošiamas labai kombinuotas ir nedaug vilčių tuoduodas laisvės lošimas.

Didžiuliam tautos laikantis santūriai, kas turėjo su okupantais vienokius ar kitokius ryšius palaikyti. Tam tikri veikėjai atsisako nuo tautos interesų ir nuėjo visiškai ir besąlyginėn tarnybon ar tai pas bolševikus ar tai pas nacius. Dabar, žinoma, tegul bolševikai gina bolševikus, tegul naciai gina nacius. Bet lietuviai turi suprasti ir ginti tuos žmones, kurie pavojingiausiose sąlygose budėjo Lietuvos reikale. 1941 metų Lietuvos vyriausybė nebuvo naciinė, jos laisvės žygius turėjo ginti kiekvienas doras lietuvis. Deja, ta vyriausybė negalėjo ne tik žygių, bet ir nepriklausomybės apginti.

Stal turime "Nazi War Criminals Among Us," 1963 metų Jewish Currents leidinį. Suskaitė, kad Lietuvoje per tris mėnesius buvo nužudyta 46,692 žydai. Karo kriminalistais laikomi LAF (kunigai, buvę pramonininkai ir žemių savininkai, politikai) ir Geležinis Vilkas (fašistų unija, a sort of Baltic Murder, Inc.).

Šviesus prisiminimas iš tamsių vokiečių okupacijos dienų: Vilniaus Priešgaisrinės Apsaugos tautinių šokių grupė. Iš k. į d. sėdi: vald. narys Kemežys, B. Jameikienė, e. p. Vilniaus apygardos ugniažarių inspektorius ir grupės išvykų vadovas Algirdas Gustaitis, Vilniaus Priešgaisrinės Apsaugos viršininkas brandmajoras Valerijonas Šimkus, grupės šokių vadovas Z. Parulis. Vilniaus priešgaisrinėje tarnyboje buvo susibūrę daug jaunimo, kuriam grašė išvežimas darbams į Vokietiją. Lietuvių viršininkų sumanumu tą jaunimą pavyko išlaikyti miestui ir kraštui naudingose pareigose.

Čia minima brošiūra ir pavardėmis išvardina "nusikaltėlius": Mykolas Biržiška kaltas pirmininkavęs 1943 m. lietuvių konferencijai, Jonas Šlepetys buvo ministru, Kauno burmistras vykdė vokiečių įsakymą ir organizavo Kauno žydų perkėlimą į Vilijampolę ir t. t.

Nusikaltėlių tarpe minimas ir vyskupas Brizgys, kuris naciams užėjus kvietė žmones nusiraminti ir dirbti savo darbus, o, be to, kažkas kažkam pasakojo ir tas pasakas įrašė į Nurnbergo protokolus, būk vyskupas "has forbidden all clergy to aid Jews in any way." Su vienokiais ar kitokiais nusikaltimais minimi pulk. J. Bobelis, Stasys Žakevičius, Juozas Ambrazevičius ir jau išgarsinti M. Paškevičius ir A. Impulevičius.

Mūsų manymu, sąrašas turėtų būti gausiai papildytas ne tik visokiais Rainių ir Červenų žudikais, bet ir nemažu Lietuvos komunistų aktyvo skaičiumi, kurių dėka vagonų voros su tūkstančiais nekaltų žmonių riedėjo į Sibiro mirtį kaip tik tuo metu, kai į Panerių mirtį riedėjo nacių aukos.

Atrodo, kad Jewish Currents įžūlumas toks, kad tylėti nereikėtų. Bent kokia masinė brošiūra Lietuvoje vykusių žudymų reikalui anglų kalba labai praverstų. Žinoma, būtų vertas tik teisingas žodis.

TAUTOS KELIAS

1945-1960 metais Lietuvoje aukštąsias mokyklas baigė 30,488 žmonės, o vidurinės specialiosios mokyklos ir technikumai paruošė 44,272 specialistus. 1960 metais Lietuvoje veikė 12 aukštųjų mokyklų su 25,000 studentų, o 72-jose specialiosiose vidurinėse mokyklose ir technikuose mokėsi 27,700 moksleivių.

1939 m. Lietuvoje dirbo 8,405 mokytojai, o 1960 m. — 26,000, jų tarpe 3,000 komunistų ir 7,000 komjaunuolių. 1959-60 mokslo metais mokėsi apie 407,000 mokinių. Visomis jėgomis auginami tarybiniai patriotai.

1962 m. Lietuvoje veikė 1,892 muzikiniai kolektyvai su 21,000 narių, 2,284 chorai su 112,305 dainininkais, 3,004 liaudies šokių kolektyvai su 48,726 šokėjais, įvairių mišrių kolektyvų, dramų būrelių ir kit. — 4,112 vienietų su 50,907 dalyviais. Meninė saviveikla apima daugiau kaip 180,000 žmonių, ir tai yra daug daugiau už Lietuvių Bendruomenę Amerikoje, surenkančią iki 6,000 narių. Saviveiklai vadovauja Respublikiniai liaudies kūrybos namai, kultūros namai ir visokiais punktais gausiai apėmę visą kraštą.

Čia jau praverstų susimąstyti. Tiesa, mūsų statistika paimita iš sovietinių šaltinių. Galimas daktas, ji kiek išpūsta ir perdėta (kaip ir daugely pasaulio kraštų įprasta). Tačiau negali būti išpūstos žinios apie kultūros namus, apie dainų ir šokių šventes. Kalbant apie mokyklas, gan gausi tos rūšės spauda, įvairūs pranešimai ir korespondencijos patvirtina švietimo įstaigų gausumą. Negalimas daktas, kad metai iš metų būtų rašoma ir tiekama konkrečios žinios ir atsitikimai apie veikimą, kurio nėra.

Nukelta i 5 psl.

Vienybės redaktorė Salomėja Narkėliūnaitė, dalyvavusi svetimom kalbom išėinančių laikraščių atstovų konferencijoje, turizmo klausimais kalbasi su Andrew J. Valuchek, specialiu mero Wagnerio padėjėju tautybių reikalams (vid.) ir V. Gilmore, JAV Travel Service direktoriumi.

TURIZMO SEZONAS

Amerikiečio tipas su foto aparatu, kabančiu ant jo kaklo, yra plačiausiai pažįstamas. Jis yra bilijono dolerių pramonės skatintojas ir daro įnašą užsienio biudžetui. Ir jo sezonas tik prasideda.

Užsisakymas rezervuotų vietų laivuose ir lėktuvuose pranašauja dar vienus sėkmingus metus tautoms, kurios bus šeiminingais JAV-ų turistams. Gal būt net 4 milijonai vyks į užsienius 1963 m. Valstybės Departamentas informuoja, kad pasų ir prailginimų prašymų skaičius per pirmus šių metų tris mėnesius buvo didesnis negu per tą patį laikotarpį perėitais metais.

Ko gi šie amerikiečių milijonai tikisi iš savo kelionės į užjūrius ir ką jie gali iš jos gauti? Ar jie, kaip vienas kelionių rašytojas rašo "maudysis ignorancijoje" ir bus pilni įtarimų? Ar jie bus iš anksto pasiruošę studijuoti užsienio kultūrą su supratimu, pagarba ir atviru protu, kurio reikia, kad ko nors svarbesnio būtų pasimokyta?

Amerikos spaudos skelbimai nedaug prisidėjo prie išaiškinimų, kad kelionė reikalauja rimto darbo, didelių pastangų, kad ji būtų

daugiau negu tik ekskursija, nurodo tas rašytojas, neuostabu, jis sako, kad tiek daug amerikiečių, grįžę iš savo kelionių, daugiau pasakoja apie sutiktus amerikiečius, negu apie lankyto krašto žmones.

O tačiau keliaujanti publika yra vis labiau įsitikinusi, kad kelionės yra daug reikšmingesnė patirtis dabar, negu, pavyzdžiui, prieš II Pas. karą. Viena to priežastis yra, žinoma, "šaltasis karas," kuriame kiekvienas keliautojas yra kaip "neoficialus ambasadorius" ir kalbėtojas už savo kraštą. Tie, kurie jų suras, nukreips į jį daug klausimų apie Ameriką.

Amerikietis keliautojas turėtų atsargiai apsvaistyti, ką jis atsakys, kai bus paklaustas tokia nesimpatiška forma, kaip, pvz.: Jei jūsų valdžia tikrai nori taikos, tai kodėl ji vis dar gamina daugiau atominių ginklų? Kodėl jūs amerikiečiai esat taip komunizmo apšęsti? Jei amerikiečiai tik į demokradiją, kaip jūs galite paaiškinti rasinę diskriminaciją savo krašte? Jei kapitalizmas yra tokia gera sistema, kodėl jūs turite milijonus bedarbių?

Tai keli iš keliasdešimt klausimų, kurie yra išspausdinti klausimų – atsakymų knygelėje, išleistoje padėti amerikiečiams pasiruošti atsakyti į kai kuriuos klausimus apie mūsų krašto politiką ir laikyseną.

rika tikisi jiems parodyti visa, kas yra joje matytina.

US Travel Service, kurios tikslas yra kaip tik tuo užsieniečių turizmu Amerikoje rūpintis, bendradarbiauja su įvairiom informacijos ir biznio bendrovėm bei teikia žinias apie turizmą Amerikoje visoje eilėje valstybių.

Pastaruoju metu susirūpinta organizuoti taip vadinamus "travel packages," pagal kuriuos norima sudaryti galimybę pamatyti Ameriką ir nedideles algas gaunantiems asmenims.

Įvairias nuolaidas sutiko duoti autobusų, lėktuvų, viešbučių bei restoranų vadovybės. Šitoks pigus tarifas būtų taikomas ir tiems turistams, kuriuos sutrauktų Amerikoje svetimom kalbom leidžiama spauda.

Amerika nori užsienio turistų

Jei ligšiol Amerika buvo žinoma kaip kraštas, iš kurio daugiausia turistų vykdavo lankyti užsienį, tai dabar jau pati Amerika vilioja užsienio turistus į savo šalį. Ir šioje Amerikos valdžios pradėtoje akcijoje, kuri vykdoma "Visit USA" plane, šalia daugelio veiksmų, pripažįstama nemažas vaidmuo Amerikoje švėtimomis kalbomis leidžiamai spaudai.

Tos spaudos dėmesį į Amerikos prekybos departamento vykdomą programą balandžio 30 d. atkreipė vyriausybės agentūros pareigūnai New Yorke redaktoriams surengtoje konferencijoje, įvykusioje US Information Agency Foreign Press Center.

Pranešimus turizmo Amerikoje klausimu padarė nuo 1961 m. Prekybos Departamente veikiančios US Travel Service direktorius Volt Gilmore ir Visitor Services skyriaus direktorius C. P. Austin.

Šalia bendrų informacijų apie neseniai Amerikos pradėtą akciją už turistų viliojimą į Ameriką, abudu

pranešėjai pabrėžė svetimom kalbom leidžiamų laikraščių reikšmę.

Jie kvietė tos spaudos redaktorių padėti Amerikai šio plano vykdyme. Jie aiškino, kad svetimom kalbom išėinančius laikraščius skaitančioji Amerikos vi-

kalbom išėinančius laikraščius skaito paskirų tautybių žmonės ne tik Amerikoje, bet ir kituose pasaulio kraštuose, todėl tos spaudos geras žodis tuo klausimu būtų naudingas.

Kalbant bendrai apie turizmo perspektyvas, vėliau diskusijų metu buvo iškilęs ir turizmo iš už geležinės uždangos šalių klausimas.

Čia, suprantama, nė vienos tautybės spauda negalėtų tiesioginiai padėti, nes Amerikoje išėinantieji laikraščiai, kaip žinia, neišleidžiami tenai, o taip pat ir turizmo supratimas tenai yra kitoks: į Ameriką ar bendrai į užsienius vyksta tik tie, kuriuos leidžia valdžia, bet ne tie, kurie patys norėtų vykti.

Bendrai buvo įdomu patirti, kad pernai į Sovietų Sąjungą buvo nuvykę net 17,000 Amerikos turistų, kai tuo tarpu iš tenai į JAV teatvyko vos 2,000.

Tuo tarpu iš kitų kraštų Ameriką 1962 m. aplankė 604,000, kas sudaro apie 17 procentų padidėjimą, lyginant su 1961 m. Daugiau-

suomenė turi draugų užsienyje ir galėtų panaudoti asmenišką iniciatyvą juos kviečiant aplankyti Ameriką bei paaiškinti, kaip jie tai galėtų padaryti ir kokie formulai reikėtų atlikti.

Kalbėtojai taipgi aiškino, kad Amerikoje svetimom

V. Gilmore "Visit USA" programos direktorius.

sia turistų pernai buvo iš D. Britanijos (tūkstančiais) – 112. Vokietijos – 47, Prancūzijos – 34, Skandinavijos kraštų – 25, Italijos – 19, Olandijos – 17, San Domingo – 32, Venezuelos – 24, Argentinos – 15, Australijos – 20 ir Japonijos – 18 tūkstančių.

Tuo tarpu, kai Amerikos piliečiai pernai užsieniuose turizmui išleido daugiau kaip du bilijonus dol., tai užsieniečiai Amerikoje išleido vos pusę tiek.

Rūpindamasi pritraukti užsienių turistus, Amerika pirmiausia kreipia dėmesį į finansinę pusę. Konkrečiai kalbant, Amerikai rūpi subalansuoti užsienio mokėjimus.

Tačiau, atkreipdama užsienio turistų dėmesį, Ame-

patarles ir lietuviams pridėda, kad "jos mums labai ir labai pritinka." Štai viena tų patarlių: kai velnias pasensta, jis pasiverčia vienuoliu.

O kaip miela išgirsti! Dabar jau lyg ir daugiau žinosime! Gaila, kad garbusis autorius nepaskelbė, iš kur atsiranda velniai. Dabar jo dėka sužinojome tik apie vienuolius. Kol jis dar velnių peryklos nesurado, imsime iniciatyvos ir mes. Daleiskim kad ir Dirvoje būtų skaitomi egzortai. Būtų įdomu, jei kurio bendradarbio raštai stai-ga užsiliepsnotų ir nugarmėtų skradžiai žemes!

Pakaruoklių juokai: galima juoktis, galima verkti, galima piktintis, galima ir spleudytis! Didelis pasirinkimas.

Newyorkietis Petras Montvila, dažnas vietos lietuvių parengimų svarbesnių momentų įamžintojas filmo juostose..

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

Kaip visur, taip ir anapus tam tikras moksleivių procentas auklėjimo linijai yra abejingas ir net priešiškas. Tačiau didžiūma paprastai auklėjimo įtaigojimams pasiduoda. Tarybinėse sąlygose abejingų ir priešiškų procentas tegali būti tik mažesnis.

Prie švėtimito ir auklėjimo, o taip pat ir saviveiklos temų teks dar ne kartą grįžti. Tuo tarpu reikia atkreipti dėmesio į štai ką: ar Lietuvos jaunuomenė išvadavimo laukia ar ne? Į Vakarus patekę negausūs jaunimo atstovai irgi turi atsakymą, de-ja, vadavimo šalininkams ne visada malonų.

IS KUR ATSIRANDA VELNIAI

Dirvoje Br. Ralla primena prancūzų

MOTINA POEZIJOJE

MOTINAI

Neatsimenu, ką aš tada maniau.
O gal, greičiausiai, nieko nemaniau.
Tiktai galiu mįsle įspėti,
Kad aš verkiau,
O vėjas langus daužė.

Brangi ta valanda.
Nepirks jos iš manęs nei auksas, nei sidabras.
Tada aš neturėjau dar nei kelnių, nei kepurės
Ir nežinojau, kad lovoj išdrikas guliu.

O, motina.
Ar tu žinotai, kad sūnus
Užmirš tą valandą,
Kurioj tu jį žegnojai,
Apleis tave
Ir bus nenuorama poetas?

Dabar vistiek.
Nors ir raudoji, motina,
Nors ašarose maudai savo sielą,
Aš negrįšiu
Ir tavo yščiujė gyvenimo jau nesapnuosiu.

JUOZAS TYSLIAVA

MOTINAI

O, MYLIMA motina, laime, širdin atsigręžus,
Kaip žvaigždės vis spindi, taip tu amžinai ta pati!
Tik tavo palaima gyvenimo vieškeliai gražūs,
Tik tavo mums meilė, kaip jūra, gili ir plati!

Lai saulė užgęsta, lai spalvos gėlių nebedažo,
Lai nieko šioj žemėj nelieka vaiskaus,
Tik tu nepalauki pasaulį liūliavus, kaip mažą —
Ir niekas per amžius, tau mylint, širdies nenuskaus.

O, motina, džiaugsmo šaltini, o, rūpesčiai gilūs,
Per amžius jauna tu, per amžius graži ir gera...
O, mylima motina, saule, žydrinėj iškilus,
Visas tau žvaigždes iš padangės kasnakt aš deru...

NAUJA BYLA LIETUVOS DVASININKAMS

Tuo tarpu, kai pasaulio spauda pilna žinių ir spėjimų apie galimą Sovietų Sąjungos ir Vatikano diplomatinį santykių užmezgimą, iš Lietuvos pranešama apie tenai rengiamą naują bylą lietuviams dvasininkams.

Ilustruotas Vilniuje išeinantis dvasininkų žurnalas Svyturys kovo 15 d. laidoje paskelbė apie netrukus rengiamą bylą už "spekuliaciją religinio kulto dalykais".

Teisman trauklami kun. Antanas Šeškevičius, kun. Jonas Danyla, Eufrozijina Kolesnikova, Elena Dulko ir kiti, iš Lietuvos sluntau ir tarp tikinčiųjų tremtinių Sibire ir kitose vietose platinę kryželius, medalikėlius, rožančius ir kt.

Tai būtų jau antra byla Lietuvos dvasininkams. Neseniai eilė dvasininkų ir miesto pareigūnų buvo nuteista už "spekuliaciją" statant bažnyčią Klaipėdoje.

* Keturi Lietuvos dailininkai šiemet pateko į Sovietų Sąjungos Dailininkų organizacijos valdomų u. organų sąrašą. Išrinkti J. Kuzminskis, J. Mikėnas, J. Švažas ir E. Gudynas.

MOTINAI

Pagirta tu, kuri vaisių augini,
Kuri Lietuvai naujų teiki sūnų,
Kad iš naujo ją broleliai septyni
Iš ugniavietės įpūtų pelenų.

VENANCIJUS ALIŠAS

PAS MOTINĖLĘ

Pas motinėlę
Valioj užaugau —
Be vargužėlio,
Be rūpestėlio.

O aš parėjau
Rūtas sėjusi,
Rūtas sėjusi,
Lengvai dirbusi.

Liepė matutė,
Liepė senoji. —
Eiki, dukrele,
Ant pailsėlio.

Į aukštą svirną
Į margą lovą —
Po savo šiltais
Perynužėliais.

Per žalią lanką
Saulė tekėjo,
Į vainikėlių
Atsispindėjo.

O kai nuėjau
Pas anytėlę,
Puoliau į vargą,
Į rūpestėlį.

O aš parėjau
Rugius rišusi,
Rugius rišusi,
Sunkiai dirbusi.

Liepė anyta,
Liepė senoji: —
Imki naštelius,
Eik vandenėlio.

Per žalią girią
Saulė tekėjo,
Į ašarėlę
Atsispindėjo.

(Liaudies daina)

Pagirta tu, kuri vaisių augini,
Kuri Lietuvai naujų teiki sūnų,
Kad jos ginti eitų broliai septyni —
Ąžuolėliai akim žydrinčių linų.

Guodrūs priešai tau kalbėjo su klasta:
— Kam vaikai? Juk jie — patrankom vien mėsa. —
Ir dažna mūs lelijėlė — radasta
Senio Malthus tebesižavi "tiesa"...

Įvairiai užgniauši gyvastį tautos:
Ir idėjom ir kardų, ir ugnimi,
Ir kada skersai jos kelio atsistos
Messalina, kurios dantys kruvini

Nuo negimusių, nuo nekaltų aukų...
Į žvaigždės pakėlus veidą gūdziai staugs:
— Jūsų kraują, jūsų sėklą aš laku — — —
Tas staugimas nuaidės ligi dangaus.

Pagirta tu, kuri vaisių augini,
Glausdama prie savo vystančios krūties.
Visa meilė vienam telpa bučiny.
Šalia lopčio karalienė tu jauties.

Tautos ateitį tu iščioje neši.
Vaikuose gyvens ji amžiais nemari,
Nors jie būtų apiplyšę, nors basi,
Nors dažnai jų burnai kąsnio neturi.

Duodi viską jiems, o nieko neprašai.
Nėr aukos, kuri tau būtų persunki.
Kartais veidu stambūs ritasi lašai —
Tai tu savo mažam rojuje verki.

PETRAS VAIČIŪNAS

Mano kelias į muzikos meną

"Operos dirigentas"

TĘSINYS

Su choralis pradėjau dažnai statyti M. Petrausko operetes. Pastačiau ir Dlubua (Dubois) kantatą "Septyni Kristaus žodžiai".

1917 ar 1918 m. Scrantone vyko Amerikos lietuvų katalikų seimas, į kurį suvažiavo delegatai iš visų Amerikos kolonijų. Nutariau ta proga pastatyti M. Petrausko operą "Birutė" ir operetę "Adomą ir levą." Miesto centre pasisamdžiau didelę teatro salę ir gerą orkestrą, kuriam reikėjo užmokėti ir už repeticijas, ir už spektaklį. Spektaklį išreklamuoti padėjo mano geri draugai Jonas Stepnauškas ir advokatas A. Meškauskas-Miller, kuris taip pat dalyvavo "Birutės" operoje — atliko brolio vaidmenį. Man pačiam teko režisuoti, diriguoti ir vaidinti.

Praveddamas "Birutės" generalinę repeticiją, norėjau vietomis išvystyti greitesnį tempą, bet tai man nevyko, nors visi orkestrantai buvo geri muzikai profesionalai, chorą ir solistus buvau paruošęs aš pats ir, dainuojant be orkestro, tos vietos gerai skambėdavo.

Pertraukus meta orkestro koncertmeisteris man padarė pastabą:

— Mes suprantame, jūs norite, kad grotumėm greičiau, bet jūs pats mums trukdote, diriguodamas per plačiai. Nesuspėjate rankomis sumosuoti. Po pertraukos pabandykite diriguoti kiek siauriau.

Tikrai, pastaba buvo teisinga. Po pertraukos pasistengiau diriguoti pagal koncertmeisterio patarimą, ir sekėsi geriau. Už tą pamoką buvau labai dėkingas.

"Adomą ir levą" spektaklį dirigavo Strumskis, nes aš pats vaidinau Adomo rolę.

AB Sodutka

Publikos susirinko daugiau kaip 1,300 žmonių. Spektaklis pavyko, ir vietiniai amerikiečių laikraščiai jį gyrė, pabrėždami, kad lietuviai turį savo nacionalinę operą ir jų muzika esanti graži; pažymėjo, be to, kad spektaklis buvo gerai pastatytas. Šis spektaklis mane išreklamavo po visą Ameriką.

Statant operą "Birutę," kaip jau minėjau, turėjau orkestrantus profesionalus, kurie grojo tiesiai iš lopo; pakako vienos generalinės repeticijos. Man tik reikėjo griežtai prisilaikyti dirigavimo taisyklių, ir viskas savaime ėjo sklandžiai. Visus niuansus orkestras atliko iš gaidų, ypatingo dėmesio į tai man neteko atkreipti. Prie gero 24 žmonių orkestro ir mano choras bei solistai skambėjo didingai. Taigi, "operos dirigentu" tapti nebuvo itin sunku.

Kartais mes, visų kaimyninių miestų chorvedžiai, susitardavome rengti bendrus koncertus, kuriuose kiekvienas choras atlikdavo po keletą dainų, parodydamas savo ir dirigento sugebėjimus bei kultūrą. Ne kartą čia man su savo choru teko laimėti ir pirmą vietą. Padainavus atskirai, būdavo sudaromas jungtinis choras; turėdavau progos padiriguoti ir jam.

Pirmojo pasaulinio karo metu į mūsų padangę iš Lietuvos atvyko kompozitorius Stasys Šimkus rinkti aukų nukentėjusiems nuo karo šelpti. Mes sudarėme iš keturių penkių chorų jungtinį apie 400 žmonių chorą, kuriam Šimkus turėjo diriguoti, ir suruošėme masinį mitingą-koncertą.

Kaip mes beartarėme, kiek bestudijavome Šimkaus liaudies dainų moderato, andante, allegro, bet tikrojo jo dainų tempo negalėjome atspėti. Šimkus jas kitaip supravedavo. Rodos, choras atidžiai, kruopščiai paruošėme, bet kai Šimkus pravedė repeticiją ir vėliau koncertą, mes jų

VIENYBĖ, 1963 m. gegužės 10 d.

MOTINA

Telesforas Valius

MANO MOTINA NUOSAVĄ
DIEVĄ TURĖJO

Mano motina nuosavą dievą turėjo.

Ji surado po beržu jį kaime,
Nuskalautą lietaus ir nugairintą vėjo,
Su kuriuo, atsiklaupusi, kartais kalbėjo
Apie vargą, kančias ir laimę. . .

Ir tas dievas, atrodo, gerai ją suprato,
Tarsi brolis ar vyras, ar tėvas,
Nes tai buvo ne dvarponių ir ne magnatų,
Nes tai buvo žmonių, kurie saulės nemato,
Pasidirbtas žmogiškas dievas. . .

Kai suspausdavo motinai skaudžiai krūtinę,
Ji nueidavo tyliai prie beržo:
Atsiklaupia, įsmeigia akis į medinę
Dievo kančią, jai atveria savo krūtinę,
Rodo širdį, nė kiek nesivaržo. . .

Ji žinojo gerai, kiek padėti jis gali:
Atsidus — ir lengviau, regis, tapo. . .
Išnešiojo ji kantriai per visą amželį
Savo paprastą dievą, kaip savo kryželį,
Ir paliko ant savo kapo. . . !

Mano motina nuosavą dievą turėjo,
Ir tai buvo, greičiau, jos Likimas. . .
Akyse tebestovi jis man, kaip stovėjo,
Susirūpinęs, liūdnas, nugairintas vėjo, —
Jos kančių ir vargų atminimas. . .

EDUARDAS MIEŽELAITIS

nebepažinome. Ne toks buvo Šimkaus "Oželis," kitaip skambėjo "Važiavau dieną" ir kitos dainos. Mums, chorvedžiams, buvo net nepatogu prieš savo choristus, kad pasirodėme tokie menki dirigentai. Šimkus visus choristus stačiai elektrizuodavo. Tai buvo tikras magikas, bet mes jam nepavydėjome — mokėmės iš jo.

Į Scranoną atvažiuodavo koncertuoti ir pasaulinės žvaigždės, dainininkai ir muzikai, kaip E. Karuzo, Gali Kurči, Tito Rufo, Martinelli, Šuman-Henk, J. Kubelikas, I. Paderevskis ir kiti. Kiekvieną garsenybę stengiausi išgirsti, nesigailėdamas pinigų, nors bilietai dažnai būdavo labai brangūs, — iš jų daug ko galėjai pasimokyti.

Kartą nuėjau pasiklausyti Karuzo koncerto. Kai dainininkas pasirodė scenoje, viena mano kaimynė nusistebėjo, kad jis esąs toks negražus, žemas, storas, — girdi, nesinorį net klausyti. Tačiau Karuzo pradėjus dainuoti, ji viską užmiršo, o paskui susižavėjusi plojo jam be galo.

Garsusis italų operos dainininkas Enriko Karuzo (Caruso) gimė 1873 m. vasario 25 d. Neapolyje, darbininkų šeimoje. Muzikos ir dainavimo mokėsi Neapolio ir Milano konservatorijose. Dar nebaigęs konservatorijos, debiutavo Neapolio operos teatre (dabar St. Karlo). Jis gastroliavo įvairiuose Italijos miestuose, paskui užsienyje — Egipte, Maskvoje, Peterburge, Londone, Berlyne, Paryžiuje, Varšuvoje ir kt., 1904 m. — JAV. 1905 — 1906 m. jis su E. Sanrogo choru dainavo Vakarų Europos centruose. Vėliau Karuzo ilgiems metams įsikūrė New Yorko "Metropoliteno" operos teatre.

Karuzo turėjo reto grožio balsą, plataus diapazono lyrinį dramatinį tenorą. Nors daugelis tenorų iki šios dienos jį imituoja, bet kito tokio balso pasaulis dar nesulaukė. Jis turėjo gabumą ir skulptūrai, buvo neblogas karikatūristas. Karuzo rašė autobiografiją (Il ricordo e modo del canto) — "Patarimai ir dainavimo būdas", kurią 1923 m. pabaigė ir išleido P. Key ir S. Fucito. Mirė Karuzo 1921 m. rugpjūčio 2 d., ilsėsi Italijoje, Neapolyje, štikliniame karste.

Su Karuzo "Metropoliteno" operoje mačiau pirmą kar-

PIRČIUPIO MOTINA (IŠ KRAUJAS IR PELENAI")

Prieš porą metų jį sode
Netyčia Motina užtiko.
Liepsnojo mintys jo veide,
Kada jis vaikščiojo iš tyko
Nuo obelies prie obelies.
Ir jai atrodė iš šalies,
Kad prie obels, priglaudęs ausį,
Jisai kažko įdėmiai klausė
Ir pats kalbėjo jai žodžius,
Kurie jo sieloje skambėjo —
Matyti, guosdamas medžius,
Jisai tada per sodą ėjo.
Suprato Motina, kad jis,
Nors gimė kurčias-nebylys,
Tačiau daugiau nei žmonės girdi,
Nes turi širdį.
Gerą širdį.

Visi mes esam nebyliai,
Nes to, ką girdime giliai,
Dažnai nemokam pasakyti.

O kur dabartės Napalys,
Tasai Motulės mylimiausias?
Tikriausiai miega įsirausęs
Kur šiauduose.
Kol pats išlįs,
Vis tiek nerasi jo nakvynės.
Matyt, ir šiąnakt jį giria
Bus paviliojus. . .
Kaip kare.
Bet ji suprato:
Dėl Tėvynės.
Ji net didžiavos, kad sūnus
Turėjo šitą jausmą šventą,
Kad jis, kaip sakalas šaunus,
Pastoja tiems plėšikams plentą.
O gal tas jausmas juos abu
Ir jungė taip, kad vienas kitą
Gerai suprato be kalbų:
Pažvelgs — ir viskas pasakytą.

Įdiekit, motinos, vaikams
Tėvynės meilę kuo didžiausią —
Ir ji paliks visiems laikams
Kaip sielų sąjunga karščiausia.
Ir bus vaikai jums artimi
Jausmais, protu ir širdimi.
Įkvėpkit, motinos, sūnums,
Kad mūs dangus — ir tas kitokis.
Kitų jausmų nereikia mums —
Jų pats gyvenimas išmokys.

JUSTINAS MARCINKEVIČIUS

Ir Motinai jo akyse
Suskambo dainos negirdėtos,
Kurias dainavo jo dvasia.
Balsu jos liko nepradėtos.
Ir tiktai Motina viena
Jo Dainą retkarčiais girdėjo.
Ir buvo tai Dainų Daina,
Kokios dar niekas nesudėjo,
Nes niekadoms žmogaus balsu
Dainų Dainos nesudainuoti —
Gražiausią dainą iš visų
Širdis tegali paniūniuoti.
Balsu ir žodžiais išreikšta
Dainų Daina jau bus ne ta.
Geriau už lūpų ją laikyti.

MAMYTEI

Kad tau pasakytų nors vėjas,
Kad mūsų sulaukti gali,
Kad greit vėl audra bus praėjus
Saulėtojo gintaro šaly.

Kad tau pasakytų bent paukščiai,
Kad mes kalnuose ir gyvi, —
Pūgoj visą naktį aš šaukčiau,
Kol aidą išgirstum širdy.

Kad man pasakytų bent saulė,
Kol vėl už kalnų nusileis,
Kad jūsų nematė keliaujant
Į rytus tremtinių keliais.

Kad debesys man pasakytų,
Kad, grįžus į gimtus namus,
Linksma pasitiks mus mamytė,
Tėvelis atkels vartelius.

Kad žvaigždės galėtų sakyti,
Kad mūsų kelionė kalnuos
Yra tiktai sapnas trumpytis,
Kai vėjas dainuoja laukuos.

GRAŽINA TULAUSKAITE

LIETUVOS MOKYTOJŲ
DARBŲ PARODA

Prieš kurį laiką Lietuvos Dailininkų sąjungoje vyko pirmoji respublikinė piešimo mokytojų metodinė-praktinė konferencija. Ta Ta proga Vilniaus Dailės salone buvo atidaryta ir pirmoji piešimo mokytojų darbų paroda, kuri įgalina spręsti apie vidurinių mokyklų piešimo mokytojų kūrybinį lygį, o tuo pačiu — ir apie pedagoginį darbą.

Parodoje darbus ekspozavo daugiau kaip 40 mokytojų. Savo kūrybinio brailo, darbo stažu autoriai labai nevienodi; vieni jų eilę metų dirba kūrybinį darbą, kiti tik ieško savojo brailo, tretieji pradeda pirmuosius žingsnius. Tačiau visiems autoriams būdingas bruožas — tai pastangos atskleisti naujus gyvenimo reiškinius.

Parodoje pirmąją alieninę tapybą, bet nemaža yra ir grafikos, akvarelės, skulptūros, taikomosios dailės kūrinių.

Grafiką parodoje atstovauja A. Matuliaskas, V. Petronis ir kt. V. Petronis, vienintelis ekspozicijoje pasirodęs su satyros žanru, įdomiai atskleidžia žmonių charakterius.

* J. Baltaduonis iš Philadelphijos Vienybės mašinu fondui aukojo 15 dol.

A. Sodeika - pirmasis Germanas Lietuvos operos teatre (Verdi operojo "La Traviata").

tą operas "Toską" ir "Aidą." Jos man paliko neišdildomą įspūdį.

New Yorke pirmą kartą teko išgirsti ir garsųjį rusų dainininką Fiodorą Šaliapiną. Stebėjau, kaip gali artistas savo gaminimu užburti visą auditoriją. Dainuojamus dalykus atlikinėjo originalo kalbomis, kuriomis, atrodė, laisvai kalbėjo.

Bus daugiau

Palydi į laimėjimą - Jadvyga Matulaitienė (kairėje) ir klasės mokytoja Dzikiene su vaidilučių grupe, prieš išleisdamos jas pražygiuoti pro teisėjų komisiją. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Maironiečių vakaras

Brooklyno Maironio mokyklos mokiniai gegužės 5 d. Apreiškimo par. salėje dar sykį sėkmingai pakartojo savo kalėdinę programą "Karaliūnas Varlė."

Irenos Banaitienės pritaikytą tekstą dramatiškai perskaitė aktorius Vitalis Žukauskas, planu skambino Alekso Mrozinsko plano studijos mokiniai Rūta Ruzgaitė ir K. Snieška. Vaidinimui muzika yra pritaikyta Alekso Mrozinsko, dekoracijos dail. Pov. Osmolskio, kostiumų eskizai Jadvygos Matulaitienės, o pačius kostiumus pagamino vaikų motinos. Scenos apšvietimas buvo Vyt. Kidolio.

Vakaras, kurį rengė Mokyklos Tėvų Komitetas, buvo dar vadinamas ir kaukių vakaru, nes, be vaidinimo, buvo ir kostiumų paradas. Už geriausius kostiumus Reginos Budrienės vadovaujamam teisėjų komisijai paskyrė septynias premijas. Teisėjų Komisijoje buvo Ald. Balčiūnienė, dr. J. Snieškienė ir J. Sodaitis.

Pirmąją premiją už originaliausius kostiumus gavo "spaudos" pora: Rūta Norėkaitė ir Robertas Šilbajoris. II premiją gavo Džikienės klasės vaidilų grupė, III premiją gavo Daiva Jurytė, IV - Juratė ir Kastytis (seserys Garunkštytės su broliuku), V - plemenukas (Paulius Šilbajoris), VI - kaminkrėtis (Jankauskas) ir VII - ūkininkas - Stasys Birutis.

* Marytė Kartanaitė, Maironėlių vidurinės mokyklos (gimnazijos) mokytoja, ketvirtą kartą tapo Lietuvos šachmatų čempionė. Balandžio 25 d. pasibaigusioje Vilniuje pirmenybėse jina surinko 8 iš galimų 9 taškus.

Senovės jotvingių kalba

Vienas geriausių lenkuose Lietuvos kalbos žinovų - prof. J. S. Otrębski - Maskvoje einančiame rusų kalba kalbotyros žurnale, Voprosy Slavjanskavo Jazykoznanija (nr. 5, 1961), skelbia 6 puslapių straipsnį senovės jotvingių kalbos klausimu. Sako: "Vienu svarbiausių baltų kalbotyros reikalų yra jotvingių kalbos ir jos santykių su kitomis baltų kalbomis klausimas. Spręsti medžiagos toll gražu nepakankamai, bet visgi, ji leidžia susidaryti šokią tokią nuomonę apie jotvingių kalbos pobūdį ir nustatyti jos vietą baltų kalbų šeimoje. Čia padeda išlikusios savybės tų Lietuvos tarmių, kurios gyvuoja buvusiose jotvingių srityse, ir vietovardžiai."

Pavyzdžiui, vietovardė Leipalingis. Sako, matyti, sudarytas iš "liepėlė" ir "ingis." Jotvingiai, atrodo, lietuvišką "ie" tardavo "ei," kuris ir išliko ne tik Leipalingyje, bet ir netoliese esančiame Leipal ote.

Vietoje "liepėlė" jotvingiai, matyt, tarė "liepala," kaip šiandien žemaičiai taria "puodalis" vietoje lietuviško "puodelis." Senovės prūsų raštuose, taip pat, užtikama "podalis." Tokiu būdu dėl šito "ie" tarimo kaip "ei" jotvingių kalba esanti artimesnė senovės prūsų, negu lietuvių.

Tą patį verčia manyti ir jotvingių palinkimas lietuvišką "š" tarti "s," o "ž" - z. Leipalingio apylinkėje, kur senovėje jotvingių gyventa, yra ežeras Azagis, lietuviškas ežerė (ešerė). Prūsų raštuose randama "assegis." Į Šešupę iš dešinės įteka upė Kirna, kuri, atrodo, yra ir jotvingių ir senovės prūsų žodis (kirsnan), reiškęs "juodas." Baltas pas senovės prūsų buvęs "gailas." Netoli Alytaus, senovės jotvingių krašte, turime ir šiandien

išlikusį ežero pavadinimą Galliekas.

Su prof. Otrębskio nuomone, rodos, sutiko ir mūsų kalbininkas prof. Būga. Tačiau, kažin ar būtų sutikęs su teigimu: "Viską dėmesinimant, manau, jotvingių kal-

ba yra pereiginė (tarpininkas) tarp baltų ir slavų kalbų."

Rusas prof. Toporovas, kuris Voprosy Jazykoznanija žurnalą redaguoja, paskelbė didelį ir išsamų straipsnį "Istorija senlau-

sių baltų ir slavų kalbų santykių tyrimų" žurnale Učenniye Zapiski Instituta Slavjanoviedenja (tomas 23, 1962), kuriame prisimena žymaus latvio kalbininko prof. Endzelino (neseniai mirusio, buvusio prof. Būgos draug) 1952 m. Rygoje Baltijos kalbininkams skaitytą paskaitą (ji išspausdinta latvių Mokslų Akademijos žurnale Vēstis, nr. 3, 1952). Toporovas sako:

"Paskaitos gale, prof. Endzelinas vėl, kaip ir kituose savo raštuose, iškelia jokių pereiginų (tarpininkaujančių) tarmių tarp slavų ir baltų kalbų nebuvimą."

Tokiu būdu, reikia manyti, senovės jotvingių kalba nebuvo joks tarpininkas tarp slavų ir baltų kalbų. Pačios seniausios baltų ir slavų kalbos, atrodo, bus atskilusios iš bendrojo indoeuropiečių kamieno savitai, paskirai, tiesa, su daugeliu bendrybių, o net kaip kuriais atvejais toliau besivystydamos, įgijo naujų bendrumų, nes vystėsi lygiagrečiai.

Taip manė žymus prancūzų kalbininkas Meillet, kuris 1925 m. sprendė: Tarp baltų ir slavų kalbų esama lygiagretumų, bet ne tapatumo (il y a parallélisme, il n'y a pas identité).

Gal teks vėliau plačiau prof. Toporovo raštą pagyventi. Čia galima pažymėti, kad jam, matyt, pažįstami visi mūsų kalbininkų (prof. Būgos, prof. Skardžiaus, prof. Senno) mokslo darbai, nes juos savo straipsnyje cituoja. Bendra straipsnio kryptis: tarp senovės slavų ir baltų kalbų buvęs kažkoks ryšis, kurį jis norėtų laikyti labai artimu, tik mokslo duomenys nevisai leidžia.

VYT. ŠIRVYDAS

Žymusis lenkų kalbininkas lituanistas prof. Jan Otrębski su savo žmona Elena (Samaniute iš Vilniaus) prie savo namų Poznanėje 1958 m. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

PASKUTINIS ŽINIOS APIE DIVIDENDUS

4 1/4% I METUS

Rata paskelbia naujam ketvirtainiui, pasibaigusiam 1962 m. gruodžio 31 d. 3% i metus reguliaraus dividendo plus 1/2% i metus specialaus uz pinigų idetus nuo 1961 m. spalio 16 d.

Apskaičiuojama kas metų ketvirtį

Solve money-mailing problems with our economical MONEY ORDERS Only 10¢ each in amounts to \$500

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

Incorporated 1860

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"

Central Office: 539 Eastern Parkway
Broadway Office: 135 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office: Hicksville Road and Jerusalem Avenue

Deposits Insured by the Federal Deposit Insurance Corporation

O. BDRAITIENĖ sveikina Moterų Vienybės nares, susirinkusias pusryčių po pamaldų, kurios Apreiškimo par. bažnyčioje gegužės 5 d. buvo atlaikytos už mirusias vienybėtes. Šalia (dešinėje) - Moterų Vienybės pirmininkė Helen Kulber. Pusryčiai įvyko Valaičių Arlington restorane.

Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

CICERO LIETUVAITĖ AMERIKOS GERIAUSIŲJŲ TARPE

Jūratė Bigelytė, gyv. 1412 South 58th Court, Ciceroje, kuri šiemet baigia Morton East vidurinę mokyklą, pasiekė didelių laimėjimų moksle. Išlaikiusi konkursines

Jurate Bigelytė

L. KOPPIENĖ, Vienybės rėmėja ir skaitytoja, kurią šiomis dienomis ištiko širdies smūgis. Gydos namuose, dr. Paprocko priežiūroje. Vienybietai p. Koppienė linkime greitai pasveikti.

varžybas, ji neseniai laimėjo Illinois valstybinę stipendiją (4 metams po 600 dolerių) studijoms aukštosiose mokyklose. Šios stipendijos yra teikiamos gabiems mokiniam, kurie išpildo gana aukštus nustatytus reikalavimus.

Netrukus po to atėjo žinia, jog jai buvo paskirta pats aukščiausias šiame krašte atžymėjimas - National Merit Scholarship su gana didele pinigų suma (4 metams po 1,500 dolerių).

Štokia stipendiją ji gavo vienintelė iš visų Cicero mokslinių, šiemet baigiančiųjų gimnazijas. Visoje Amerikoje tokių stipendijų paskirta tik 1400 ir jų gavėjų tarpe daugiau lietuvių, kaip atrodo, nėra. Toks jos laimėjimas plačiai buvo atžymėtas Cicero Life ir Chicago Tribune laikraščiuose, o taip pat ir Sears kompanijos leidinyje, kadangi Jūratel atiteko stipendija iš šios kompanijos fundacijos.

Savo studijoms Jūratė pasirinko garsų Northwestern Universitetą, Evanstone, Illinois, kuri ji pagrindiniu dalyku žada imti matematiką. Ji po savo laimėjimų gavo apie 70 laiškų su pasiūlymais į juos įstoti.

Jūratė, kuri dar tik 17 metų, yra baigusi Cicero aukšt. lituanistikos mokyklą ir gerai kalba ir rašo lietuviškai. Ji yra gimusi Hof, Vokietijoje, kur jos tėvai - Liudvika ir Vincentas Bigellai buvo pasitraukę, artėjant rusų armijai į Lietuvą.

J. Bigelytė yra veikli mergina ir yra pasiekusi ir daugiau įvairių laimėjimų. Ji laimėjo 1963 m. "D.A.R. Good Citizenship Award," 1963 m. "Betty Crocker Homemaker of Tomorrow Award." Yra Morton East mokyklos Writer's Club pirmininkė, mokyklos Lithuanian Club narė, ima piano pamokas ir kt.

Šios pasižymėjusios lietuvaite tėvas Vincentas yra SLA Cicero 301 kuopos sekretoriumi. Bigellai augina ir sūnų Ramūną, kuris taip pat pasižymi moksle.

EDV. S.

VIENYBĖ - GERIAUSIA DOVANA DRAUGUII

Skaudi dovana...

Atkelta iš 1 psl.

Be abejo, dabar dar būtų per anksti daryti kokius nors sprendimus, ypač nežinant tikrosios padėties, kuri gal ir negreit gali paašškėti, jei ji iš viso kada paašškės.

Bet Amerikos lietuviams, kartu su Alberto motina, ta žinia yra skaudi ir tiesiog neįtikėtina.

Sias eilutes berašant, nebuvo susidarę progos iš lietuviškų šaltinių ką nors daugiau patirti apie Alberto motiną ir apie jį patį. New Yorko Lietuvos Generaliniame Konsulate Albertas, kaip ir daugelis naujai atvykusių, yra įsiregistravęs 1949 m. Daugiau žinių neturima.

Pereitais metais Baltimore BALFO seimo bankete kai kurie dalyvavusieji tvirtina, jog jiems yra tekę susipažinti su "simpatinga, gražia ir skoningai apsirengusia ponja Svenson," tačiau tuo informacija ir baigiasi.

Manoma, kad jos vyras, apie kurį ji pasakojusi amerikiečių korespondentams, kad jis žuvęs II Pas. karu metu per bombardavimą (nenurodoma kur: Lietuvoje ar Vokietijoje), turėjęs būti suomiu ar švedų kilmės. Antrąkart ji, nors ir būdama dar jauna, ji neištekėjusi nes visą savo dėmesį ir meilę skyrusi savo vieninteliam sūniui, kurio ji dabar taip keistom aplinkybėm neteko.

VIRŠUJE: Bobo Rockefeller (buvusi leva Pauliukiūtė) - kairėje - Demokratų komiteto surengtame priėmime praeitą pirmadienį Hotel Commodore, New Yorke. Jos dešinėje M. Varnienė ir kita draugė. Bobo Rockefellerienė, kaip matoma nuotraukoje, pakeitė savo šukuoseną. APACIOJE: Vienybėtes kalbasi su Bobo Rockefeller viename priėmime įvykusiame Vienybės namuose prieš keletą metų, kai buvo pagerbtas įžymusis Amerikos kompozitorius Don Gillis. Sėdi (iš k. į d.) J. Bacevičienė, P. Šimėnienė, Marijoņa Jokubaitienė, Bobo Rockefeller ir Ona Valaitienė. Stovi: Helen Kulber, K. Motuza, Helen Rich ir Motūzienė.

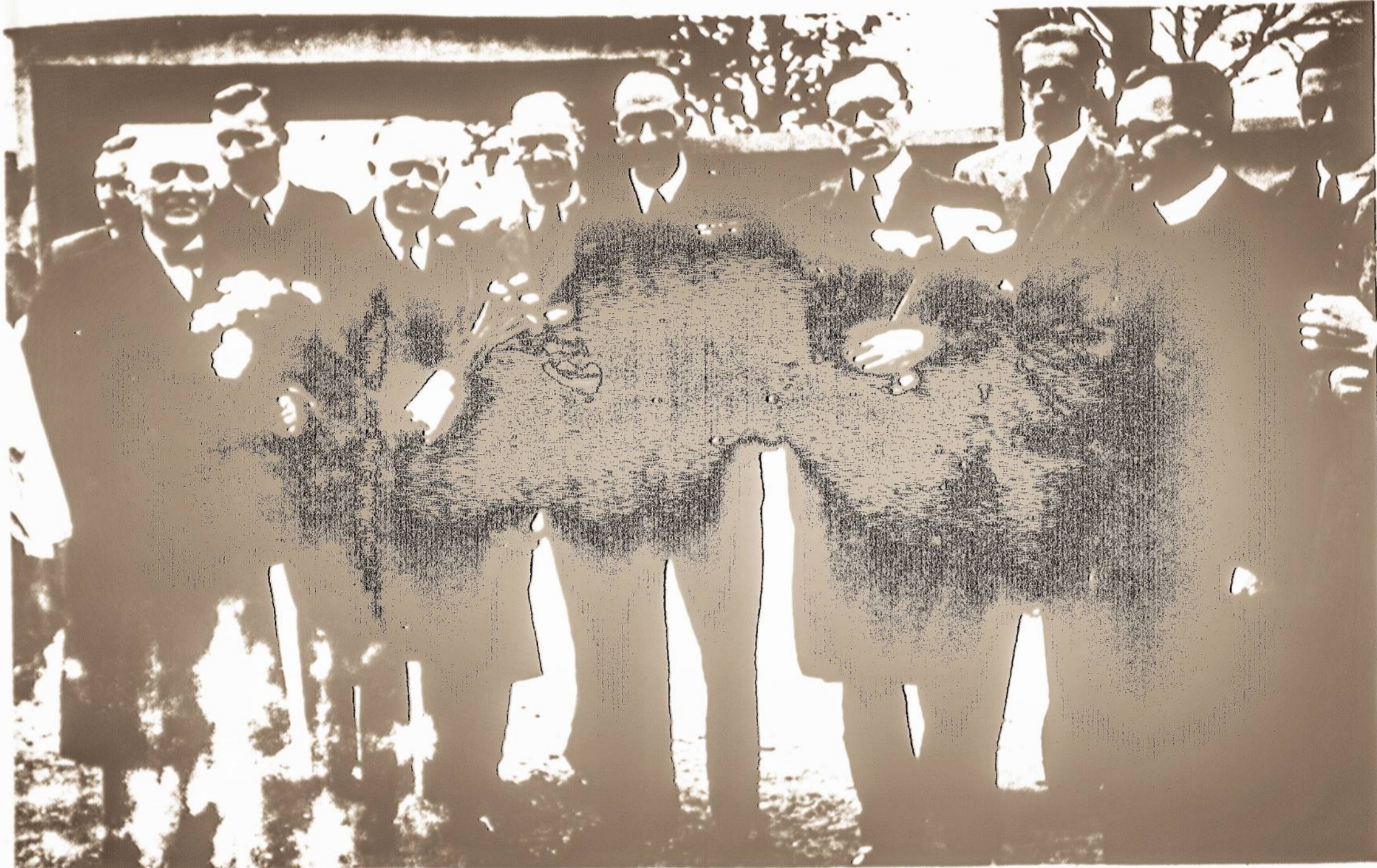
Pirmoji nuotrauka S. Narkėliūnaitės, antroji J. N. Tysliavos

Moterų Vienybės PAVASARIO ŠOKIAI

Sestadieni, BIRZELIO 1 D.

MASPETHO PILIEČIŲ KLUBO SALĖJE
69-63 GRAND AVE. MASPETH, N. Y.

Sokiams gros Algio Starolio Orkestras. Bus sokių kontestas ir kitokios įvairenybes. Bilieto kaina, iskaitant valgius - \$3.50. Bilietus galima is anksto uzsisakyti pas Moteru Vienybes nares ir pas Helen Venis, tel. VI 6-7433. Moteru Vienybe praso visus gausiai dalyvauti. Pradzia 8:30 val. vakare.

Pabaltijiečiai, aploniamams kolegoms netekus... Iš Londono pasiekė žinios, kad tenai, balandžio 29 d. mirė Laisvės kovos herojus, B. Kanijose Karolis Zarinš, eidamas 83 amžiaus metus. Šioje nuotraukoje ministras Zarinš (pirmas kairėje su gėlėmis) matomas kartu su Lietuvos ministru B. Balučiu ir Estijos ministru A. Tornu (trečias iš dešinės su gėlėmis). Pabaltijo ministrai čia su britų ir pabaltiečių atstais Hannoverio DP stovykloje prieš 15 metų.

Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

Sporto žaidynės

New Yorke

13-tosios Lietuvių Sporto Žaidynės šiemet įvyks New Yorke, birželio 29 - 30 d. Liet. Atletų Klubu Brooklyne iniciatyva, sudarytas Organizacinis Komitetas, kuriame darbuojasi: I. Gasliūnas, pirm., A. Jankauskas, S. Remėza, V. Labutis, J. Nakutavičius, V. Gintautaitė, J. Stukas, K. Čerkeiūnas, A. Vainius, Z. Jurys ir E. Remėza.

Komitetas yra paskelbęs vajų taurėms pirkti. Pereinamieji Taurėi pirkti ALB New Yorke Apygarda paskyrė \$50 auką. Taip pat taurėms aukojo: Jonas Rūtenis ir Jokūbas Stukas. Labai laukiama aukų ir iš kitų organizacijų bei pavienių asmenų - veikėjų. Aukas siųsti išdėtininkui: Vyt. Labuciui, 84-34 106 St., Richmond Hill 18, N. Y.

Žaidynėms pasibaigus, birželio 29 d., šeštadienio vakarą, 8 val., Ridgewood Lanes salėje, Halsey St., šalia Lietuvių Atletų klubo Brooklyne, rengiami šokiai su užkandžiais.

V. Gintautaitė rūpinasi, kad visi atvykę sportininkai būtų apnakvydinti Didžiojo New Yorke - New Jersey lietuviai prašomi tuo reikalu pas ją kreiptis šiuo adresu: 88-02 129 St., Richmond Hill 18, N. Y. Tel. VI 7-7027.

Tikimasi, kad šios Šiaurės Amerikos Lietuvių sportininkų vasaros pirmenybės pralauš visus rekordus ir susilauks visų sporto mėgėjų dėmesio bei paramos.

J. S.

Daug realaus nudirbantieji romantikai

Nutautimo ir kulties bangų plaujamis mūsų išsvijojus Amerikoje pakilusių sluoksnius Lietuvos pasiuntinys London (pats senas Amerikos lietuvis) B.K. Balutis mėgsta lyginti su senąja garbingąja Napoleono gvardija, jos lemtingame ir paskutiniam Waterloo mūšyje: ji iki paskutinio nepalūžo ir ne atdavė. Palyginimas vėl galvoti smilktelėjo, pasiskelbė Vienybės nr.: Vienybėčiai, kurie remia Vienybę. Ar čia ne sena ir garbinga kovotojų gvardija?

Kiekvieno pavardė man primena ar brangų asmeninį ar dalyvavimą kuriame nors svarbesniame Amerikos lietuvių istorijos įvykyje. Su Kalifornijos Airčiu 1920 metais sykiu važlavome, jauni "seni" Amerikos lietuviai dirbstelti į mūsų brolių valstiečių tik ką atkurtą nepriklausomą Lietuvą. Pranas Rimkus ir Lietuvos Misijos ir Pasiuntinystės pareigūnas, be to solistas.

Su J. Jokubaičiu ir jo žmona (buvusia Strumskiene) pažintis ilgų metų ir vis maloni: Vienybė, Operetės

Choras, Moterų Vienybės Draugija, koncertai, vestuviniai pokyliai. Su Vladu Chase -- ilgų metų bendradarbiavimas savaitraštyje Amerikos Lietuvis (jį vis raginu parašyti savo atsiminimus!) Adv. Bagdžiūnas -- tas Laisvės Varpo žmogus! Smagu buvo išgirsti žodžių iš seno detroitiečio draugo -- F. Motuzo ir philadelphiečio Z. Jankausko, su kuriuo riša ne tik Valparaiso uostas, bet ilgį bendradarbiavimo metal Vienybėi. Manau, šitoks gausus "lietuvių išlaikymo Amerikoje gvardijos" atsiliepimas buvo malonus Vienybės leidėjai Tysliavienėi (kurios našta nėra lengva), kaip ir man.

Mus trumpai lankęs Lietuvos Pasiuntinystės prie Šv. Sosto sekr. St. Lozoraitis, Jr., išvažiudamas pareiškė: "Vertinant Amerikos lietuvių dabar atliekamus darbus, reikia pasakyti -- čia yra auka!" Jis to negalėtų pasakyti apie senųjų Amerikos Lietuvių darbus. Šiems tautinis-patriotinis darbas buvo ne auka, bet džiaugsmingo, jaunatviško pasišventimo žygis! Prisimenu,

ne sykį Jokubaitienė-Strumskienė, stenografe patamsėse nusirašinėdavo amerikiečių scenoje vaidinamų operėlių žodžius, kuriuos vėliau, B. K. Kriaučiūno tiksliai prisimintas P. Bukšnaitis, išversdavo lietuvių kalbon, o Strumskio (Vienybės b-vės ilgamečio direktoriaus) vadovaujamas Operetės Choras mums scenoje pastatydavo. Tai vis buvo ne "auka," bet žaismingi, džiaugsmu atlikti žygiai!

Tokių džiaugsmingumu, matyti, atsiliepė ir vienybėčiai į leidėjos Tysli-

vienės kuklų prašymą prisidėti, su "auka" Vienybėi padėti išsiriti iš netikėtai gyvenimo pakištos klūties.

Senoji gvardija nepasidavė, nepalūžo ir iki paskutinio išlieka atkakliais lietuvišiais! Ji atsiliepė tomis pažiomis džiaugsmingo darbo nuotakomis, kuriomis, senu Amerikos lietuviu tapęs, kompozitorius J. Žilėvičius sudarė tiesiog stebėtiną mūsų Muzikologijos Archyvą. Mums visiems lietuvių Amerikoje juk buvo, prancūziškai tartant, "mystique," ne "politique" dalyku!

VYT. ŠIRVYDAS

* Į Lietuvių Fondą pastaruoju metu įsijungė du prelatai: prel. Jonas Balkūnas, Lietuvos parapijos klebonas, Maspeth, N. Y., didelis visuomenės veikėjas tapo L. Fondo nariu ir sutiko įeiti į LF vajuos komitetą.

Prel. Pranciškus Juras, lietuvių parapijos klebonas Lawrence, Mass., didelis visuomenės veikėjas, daugybę lietuviškų knygų mecenatas, tapo LF nariu ir sutiko įeiti į LF vajuos komitetą.

NATO ATOMINĖS PAJĖGOS

JAV-vės pradėjo diskusijas su Europos alijantais dėl Šiaurės Atlanto Tautų Organizacijos (NATO) įkūrimo atominės pajėgos, prie ko visos tautos prisidėtų. Yra pasiūlyta, kad tautos, turinčios atominis ginklus, duotų ginklus ir kad visos narės, turinčios ar neturinčios atominį ginklų, pasidalintų jų kongrole. Iš to susidariusi pajėga, kurios egzistencija neleistų įvykti agresijai, yra bendrai vadinama daugelio tautų atominė nu-drašintoja.

Vykstančios diskusijos seka Nassau pasikalbėjimus tarp prezidento Kennedy ir britų ministro pirmininko Macmillan, kurių metu buvo planuojami būdai duoti praktišką efektą atominų ginklų srityje JAV-ly pažiuurai, kurios ji laikėsi per 17 metų. Tai yra, kad JAV-ly ir Europos gynimas ir apsauga yra nepadalinami.

Kai kurie prezidento Kennedy komentarai buvo paskelbti spaudoje per pasikalbėjimus su korespondentais. Prezidentas pasakė: "Aš manau, kad tai yra viena iš didžiųjų alijantų problema 1963 metais. Ar alijancija išsiskirstys į tautines atomines pajėgas, kas kainuos dideles sumas pinigų

ir suardys politinę bei strateginę pusiausvyrą, ar mums bus galima paruošti tam tikrus patvarkymus, kurie suteiks Europai didesnę savisaugos jausmą."

Tuo pačiu metu prezidentas Kennedy pasakė, kad įkūrimas atominų pajėgų paskirose Europos tautos yra mėginimas sumažinti jausmą, jog Europos tautos yra priklausomos nuo JAV-ly.

Viena iš problemų, kaip prez. Kennedy pasakė, yra reikalas išsiaiškinti, ar Europos noras yra europietiški apsigynimo pajėgų ar didesnės tu pajėgų kontrolės. Ar apsigynimo pajėgos, sudarytos iš daugelio tautų pajėgų: britų, amerikiečių ir prancūzų, patenkins europiečių norus turėti didesnę kontrolę atominų ginklų naudojime? "Mūsų visa politika," pasakė prezidentas Kennedy, "buvo prieš pajėgų išskirstymą nepriklausomoms tautoms. Mes manome, kad tai neturi strategiškos prasmės ir tai europiečiams tikrai kainuos labai daug pinigų."

Prezidentas Kennedy nurodė, kad JAV-ės gal būt šįmet išleis 15 milijonų dolerių savo atominėms pajėgoms, kas sudaro maždaug

tokią pat sumą, kaip Vakarų Europos išleidžia savo visuomenės pajėgoms. Jam atrodo, kad pradėti tautines atomines pajėgas, kurios turėtų tik mažą dalį JAV-ly pajėgų, yra niekais leidimas resursų ir pajėgų nukreipimas nuo kitų, daug daugiau būtinų dalykų.

Šie klausimai turi rūpėti Europos kraštams, turintiems atominis ginklus ir jų neturintiems. Diskusijų procesas, prezidentas Kennedy mano, tęsis daug savaitėlių, o gal ir mėnesių, kol atsakymai bus pasiekti.

A.C.N.S. (American Council for Nationalities Service)

Okup. Lietuvoje yra išleista nemaža sportų leidinių. Tokių tarp jų yra J. Slyžiaus "Futbolas" (480 psl.), P. Normanto "Irklavimas" (164 psl.), J. Stabinio "Buriavimas" (120 psl.), A. Arlaugko "Lengv. atletika žiemą" (140 psl.), K. Masaičio "Tinklins" (132 psl.), V. Variakojo "Stalo tenisas" (239 psl.), V. Djačkovo "Lengvosios atletikos šuoliai" (152 psl.), R. Cholomovo "Rinktinės partijos" (šachmatų 168 psl.) ir kt.

Su ofseto spaudos darvais

KREIPKITĖS Į

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

- * BPOŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
- * KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Pavasario sėja Lietuvoje

Ryšium su pavasario sėja, Lietuvoje daug kalbų apie trąšų išvežimą į laukus, apie sėklų parengimą ir kt. Įdomus yra šis Antano Juškos, 62 m. amžiaus kolūkiečio, laiškas, kuriame jisai dėstomintis apie pavasario sėją. Tiesa, skelbdama šį laišką, prideda, kad šis laiškas buvęs rašytas Lietuvos Žemės ūkio akademijos dėstytojams. Juška esąs iš Pabiržės.

"Nevienodos mūsų žemės. Net kaimyniniuose kolūkiuose būna visai skirtingos sąlygos sėjai. Mūsų "Tarybinio artojo" ir "Pabiržės," kolūkiams turi būti su priešmėliu, o kaimynai — lygius, mažai nuotakius molio laukus, kurie yra derlingesni. Juose viskas dera, jei tik klimato sąlygos leidžia gerai pasėti. Reti matai prasideda gerai pavasariats, dar rečiau šie kaimynai gali sėti vienu metu.

Vieniems molėtos dirvos dažnai būna per šlapios, duodasi dirbamoms žymiai vėliau. O Pietinėje Lietuvoje sėja iš viso prasideda dviem savaitėm anksčiau, negu mūsų, Biržų, rajone. Vadinasi, nevienodos žemės, nevienodos sąlygos, nevienodos darbas ir derlius. Žemdirbais turi to neužmiršti!

Dabar pas mus visi stengiasi pasėti kuo trumpesniu laiku. "Sėkite! Ko laukiate? — reikalauja gamybinė valdyba. Kolūkių vadovai "spaudžia" brigadininkus, šie — traktorininkus. Vos tik į dirvą galima įeiti,

tuoj traktoriai pradeda raiškyti žemę, tempia mechaninius mėslokratytuvus. Žmonės pluša, stengiasi. O naujos maža! Dažnai taip beskužėdami, jie sugadina žemę. Derlius būna menkas.

Man atrodo, kad čia daroma klaida. Visi suprantame, kad ankstyva sėja geresnė. Tačiau pas mus dažnai į dirvą einama net per anksti. Norint gauti gerą derlių, reikia laukti, kol žemė pradžiuosta ir pradeda byrėti. Tik tada galima vežioti mėslą su kratytuvu, artiarba lėkščiuoti. Jeigu žemė per šlapia, tai mašinos ją sumaigo, ir gaunamas blogas derlius. To negana! Suplūktas molis neatsigauna per vienos žiemos šalčio suskaldymą ir antrais metais tinka tik plytomis dirbtis.

Štai jau ir šiomet technika suspaudžia žemę į luitus. Lėkštės netrupina, o tik pjausto ją į gabaliukus. Tokie gabaliukai vėliau sudžiūsta, ir lieka aštri, greitai perdziūvanti žemė. Sėkta nevienodai sudrygsta; vienai grūdai dygsta anksčiau, kiti — tik po didelio lietaus. Po to, žiūrėk, vieniaugalai pri-noksta, kiti dar žaliuoja.

Kaupiamiesiems tokia žemė visai netinka — retindamas ir ravėdamas, vaikštai kaip ant akmenų. "am tada vyktytos mašinos, degintais kuras?"

Kodėl taip išeina? Todėl, kad dar mažai rūpinamasi sėjos kokybe. Kai kurie traktorininkai to visai nežiūri. Jiems rūpi daugiau suarti. Tik už tai jie gauna

atlyginimą. Brigadininkai irgi mažai težiūri kokybę; stengiasi kuo trumpesniu laiku viską pasėti. Juk kaip tik už tai daugiausia jie gauna barti, už tai jiems ir premijos mokamos, ir Garbės lentą rašoma. Agromai mažai savo balsą parodo.

Žinoma, negalima veltinti sėjos. Tačiau tai — tik viena klausimo pusė. Dar svarbiau — gerai pasėti. Reikia purenti žemę, kai ji leidžiiasi purenama, ir sėti grūdus į minkštą patalą. Dabar su plieniniais žirgeliams galima greitai pasėti ir dirvai pradžiuvus. Skubėkime, bet skubėkime protingai, apgalvotai!

Balandžio 20 - 21 dd. Clevelande įvyko Amerikos ir Kanados lietuvių sportininkų varžybos. Buvo tik krepšinio ir tinklinio rungtynės. Dalyvavo apie 300 sportininkų iš įvairių vietovių. Nuotraukoje dalis sportininkų dalyvavusių rungtynėse.

Vienybėčiai, kurie remia Vienybę

Vienybė tikrai gali pasididžiuoti savo skaitytojais ir remėjais.

Nuo to laiko, kai buvo paskelbta, kad Vienybėi greičiausiai laiku reikia sukelti \$5,000 fondą skoloms už mašinas apmokėti, atsiliepė visa eilė skaitytojų, kurie atnaujindami savo prenumeratą, taip pat siunčia ir aukas mašinų fondui. Reikalingos sumos dar toli gražu nesukelta, bet jei ir toliau tiek paramos sulauksime, tai bematant tos skolos bus išlygintos. Visas iki šiol gautas aukas Vienybėi persiuntė American Guaranty Co., Providence, R. I.

Vienybė, kaip seniausias pasaulyje laikraštis, apjungdamas senąją kartą, čia gimusius ir naujakurius, savo skaitytojų tarpe turi ir įvairiausių pažūrų lietuvių, kuriems pirmoje eilėje rūpi Lietuva ir lietuviybės išlaikymas šlapus.

Štai, K. B. Kriaučiūnas, pensininkas, jau sulaukęs 80 metų amžiaus, mums tarp kitko rašo:

"Gavau jūsų laišką su prašymu paramos. Jūs žinote, kad aš nepraturtėjau dirbdamas lietuviybės darbą. Siunčiu jums 10 dol. ir už tuos pinigų noriu užprenumeruoti Vienybę. "Lithuanian Social Club", Miami, Florida, kurio šėrininkai randasi visoje Amerikoje. Jie sudėjo dideles sumas pinigų ir pastatė gražias patalpas, kur kas savaitę susirenkam pietų. Daug to klubo narių čia kelia puotas ir minėjimus įvairių sukakčių progomis.

Praeitą sekmadienį čia suėjau kai kuriuos narius, kurie reiškė didelio pasitenkinimo Vienybę. Tad tam klubui labai prašau siuntinėti Vienybę.

K. B. KRAUČIŪNAS
Miami, Florida

Antanas Litvinas iš Chicago, siųsdamas \$21 auką, rašo:

Gerbiamą Tautiete, Skaičiau Vienybėje apie laikraščio sunkią padėtį. Su visa lietuvių spauda yra daug vargo. Senieji lietuviai miršta, o "dypukai" neremia spaudos kaip turėtų. Žinoma yra išimčių, bet nedaug.

Per 30 metų skaitau lietuvišką spaudą. Seniau beveik visus laikraščius prenumeruodavau, bet kadangi susidaro perdidelės išlaidos, tai dabartinį laiką apsiribojau tik keliais leidiniais.

Pragyvenimas brangsta, o pajamos kasmet mažesnės. Bet norėdamas Jums padėti, čia siunčiu savo kuklią auką. Linkiu Jums geriausio pasisekimo. Draugiškai,
Anthony E. Litvinas
Chicago, Ill.

Vienybės nepamiršta ir tolimoje Kalifornijoje gyvenanti lietuvaitė dainininkė, Florence Korsakaitė.

Ji yra Amerikoje gimusi lietuvaitė, bet mėgsta skaityti Vienybę ir nuolat talkina. Savo laiške Florence Korsakaitė rašo:

"Esu labai užimta ruošdamasi koncertui. Kaip matysi iš jungiamos programos, tai suprasi kiek darbo turiu. Kad tinkamai pasiruoščiau.

Čia siunčiu savo kuklią auką, o vėliau atsiųsiu daugiau. Labai norėčiau, kad su savo filma atvyktumėi į Los Angeles.

FLORENCE KORSAK
Los Angeles, Cal.

New Yorke gyvenęs A. Belickas, siųsdamas \$25 auką rašo:

"Prašau priimti nuo seno pensininko mažą pagalbą. Linkiu sėkmės.

A. BELICKAS
New York, N. Y.

Netikėta auką - 50 dol. šią savaitę Vienybė susilaukė iš Moterų Vienybės. Klubo narės, be to, žadėjo atskirai aukoti ir tuo būdu padėti laikraščiu.

Viešems aukojusiems Vienybė nuoširdžiai dėkoja. Kitų aukotojų vardai bus skelbiami ateinančiuose numeruose.

REMKITE BIZNIERIUS,
KURIE SKELBIASI
VIENYBĖJEI!

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. Iki 9 v. v.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras

Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūvėjams

Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausias rūšių amerikoniški ir importuoti geriniai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Pavasario koncertas ir ballus, rengiamas "Lietuvos Atsiminimų" radijo ir "Rūtos" rėmėjų klubo, įvyksta kitą sekmadienį, gegužės 19 d. Webster Hall, Rengėjai kviečia visus atsilankyti.

Vaclovo Alksninio 60 metų sukakties paminėjimas įvyksta šį šeštadienį Maspetho liet. par. salėje. Pradžią 8 val. Minėjimą rengia ALTS 1 skyrius ir Dariaus ir Girėno postas.

Rytinio pakraščio tautinių šokių vadovai birželio 1-2 dienomis New Yorke susirenka pasitarti dėl šokėjų programų suvienodinimo ryšium su pasirengimais Chicagoje įvykstančiai tautinių šokių šventei. Į pasitarimus atvyksta vyriausias šokių repertuaro komisijos pirmininkas Bruno Shotas. Pasitarime dalyvaus Bostono, Hartfordo, N. Britaino, New Haveno, Baltimorės, Philadelphijoje ir New Yorko šokių vadovai.

LB New Yorko apygardos apylinkių atstovų dvimetinis suvažiavimas birželio 1 d. 1 val. pp. įvyksta Lietuvių Atletų Klubu svetainėje.

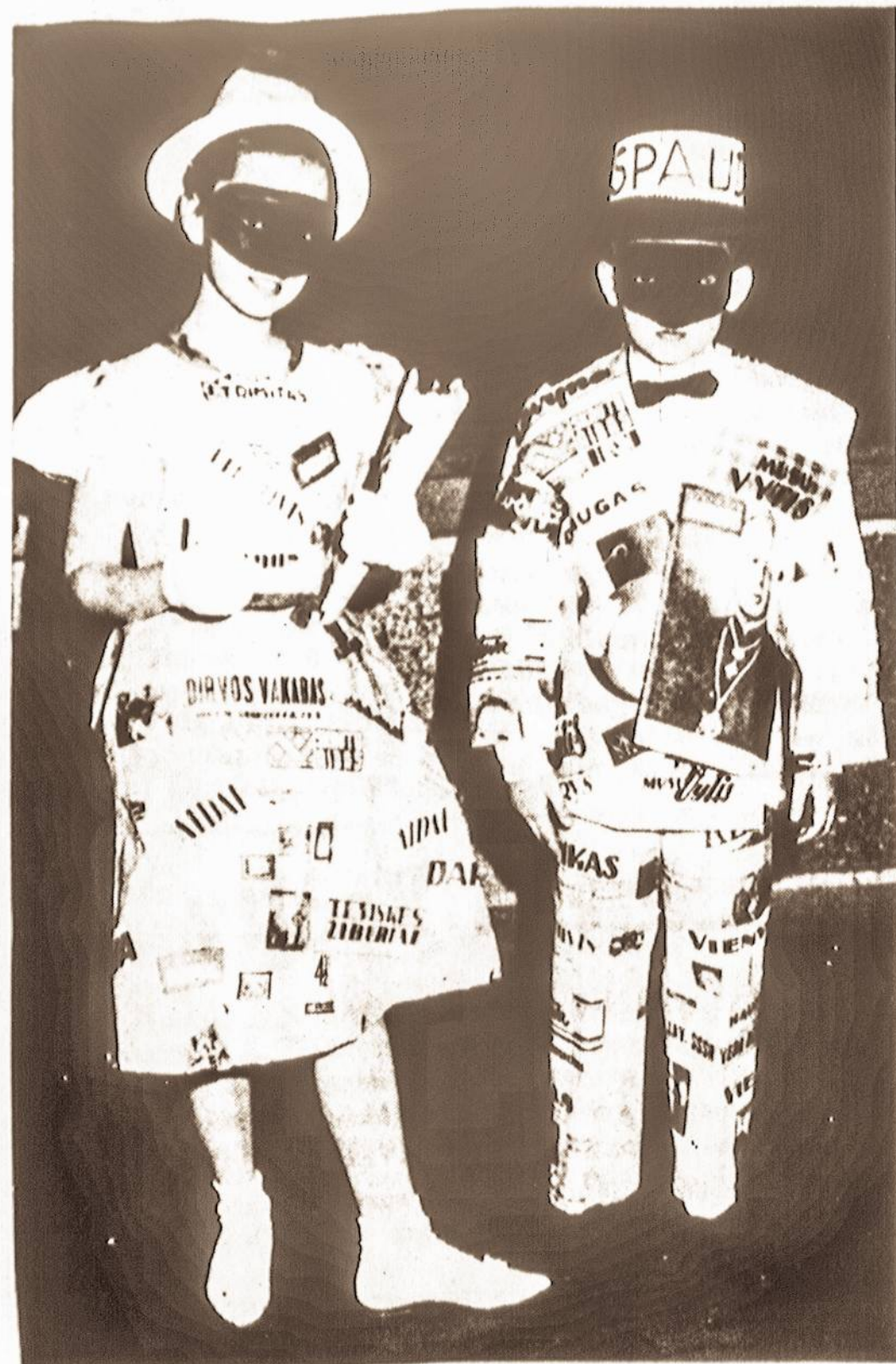

VIRŠUJE: Stasys Jakštas (dešinėje), anądien Brooklyne švėsdamas savo vardadienį, svečiams skaito savo poezijos. Iš k. į d. Vacl. Alksninis, J. Matulaitytė, inž. Millūnas.
KAIRĖJE: "Spaudos" pora, laimėjusi dovaną Brooklyno Malronio mokyklos kaukių parade gegužės 5 d.: Rūta Noreikaitė ir Robertas Šilbajoris.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

* Petronėlė ir Jonas Adomavičiai balandžio 30 d. atšventė savo 25 metų vedybinę sukaktį. Jų sūnus Jonukas, kuris šiuo metu eina 17 metus, šiemet baigs gimnaziją ir mokslą tęs šv. Jono Universitete Long Island. Sukaktuvininkams daug laimės ir sveikatos palinkėjo gausūs jų giminės ir bičiuliai.

* BALFO direktorių suvažiavimo nuotrauka, tilpusi pereltame Vienybės nr. 5 psl., buvo Vyt. Maželio daryta, ne S. Narkėliūnaitės, kaip per apsirikimą buvo po nuotrauka parašyta. Be to, staurindama nuotr. formatą spaustuvė per klaidą nukirpo iš galų nuotraukoje buvusius A. S. Trečioką ir J. Šlepetį iš kairės ir kun. L. Jankų iš dešinės. Apgailėstaujame.

Modesta Plechavičiūtė po sunkios ligos pasimirė gegužės 6 d. New Yorke liko jos sesuo Elena Legeckienė ir brolis dr. Leonardas Plechavičius, Detroito — sesuo Balandienė ir du broliai Chicagoje; gen. Povilas ir Medardas Plechavičiai. Velionės palaikai trumpam gegužės 7 d. buvo pašarvoti Brooklyne Aromiskio koplyčioje ir tą pačią dieną išvežti į Chicago, kur ketvirtadienį palaidoti šalia motinos. Kartu su palaikais į Chicago, juos palydėdama, išvyko sesuo Elena Legeckienė. Velionės prisiminti Aromiskio laidotuvių koplyčioje buvo susirinkęs gausus būrys newyorkiečių. Buvo atsilankę visa eilė ir jos darbo kolegų iš Jungtinių Tautų, kur įnai yra dirbusi suvenyrų skyriuje. Jų buvo atsiųsta ir vainikų.

JAV MISIJOS prie Jungtinių Tautų seminaras apie JAV politiką tos tarptautinės organizacijos atžvilgiu, surengtas gegužės 9 d. JAV misijos rūmuose. Dalyvavo svetimom kalbom leidžiamų laikraščių redaktoriai bei leidėjai. Nuotraukoje, dalyvių tarpe, matoma Vienybės leidėja V. Tysliavienė su viešnia Amelia Sinušiene, kurios po seminaro apsilankė ir Jungtinėse Tautose.

Walter Sinus nuotrauka

* New Yorko gegužės 11 d. 7 val. vak. Festival restorano salėje, 40 E. 26th St., rengia diskusijų vakarą, kuriame dalyvauja Dalia Bulgarauskaitė, Saulius Šimoliūnas, Vyt. Valaitis. Diskusijas praveda Leonas Sabaliūnas.

MIRĖ DR. J. LEIMONAS

Bostone gegužės 4 d., širdies smūgio ištiktas, pasimirė žymus katalikų veikėjas dr. Juozas Leimonas.

Iš savo veiklos Lietuvoje jis labiausiai žinomas kaip Pavasario Federacijos vadovas, tose pareigose išbuvęs nuo 1928 m. iki 1940 m. Kaip tos organizacijos ir Pasaulio Lietuvių Sąjungos atstovas jis 1936 m. buvo lankęsis Amerikoje.

Antru kartu į Ameriką atvyko 1949 m. per Angliją, prieš tai gyvenęs Vokietijos tremties stovyklose.

Jo asmuo yra siejamas su Pasaulio Lietuvių Bendruomene, kuriai jisai pasiūlė vardą. 1946 m. Wiesbadene įvykusiame vakarų Vokietijos tremtinių atstovų suvažiavime.

Šalia visuomeninės veiklos, dr. Leimonas reiškėsi ir katalikiškoje spaudoje kaip redaktorius ir bendradarbis.